

№	Агуулга	Хуудас
1	Төслийн товч танилцуулга	2
2	Төслийн талбай, түүний орчны байгаль орчин, нийгэм-эдийн засгийн төлөв байдлын товч тодорхойлолт	10
3	Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллийн товч тодорхойлолт	14
4	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний 2023 оны зорилт	14
5	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	15
6	Орчны тохижилт цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	27
7	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	31
8	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	32
9	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	37
10	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	41
11	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	47
12	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчдад тайлагнах	55

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Төслийн хэрэгжүүлэгч:

“МЕРА”ХХК

Төслийн нэр:

“Тэсрэх бодисын үйлдвэр агуулах”

Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011108011

Регистрийн дугаар: 2619687

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:

Монгол улс-210644, Улаанбаатар хот | Сити Тауэр /17 давхарт/, Чингис хааны нэрэмжит талбай 1, 8-р хороо Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар, Монгол улс, 14200 Утас: 75 55 66 77 Факс: 11 319276 |

Төслийн байршил.

Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумаас урагш 4,7км "Энержи Ресурс" ХХК-ийн Ухаа худгийн нүүрсний уурхайгаас 1,7км зайд тэсэлгээний ажлыг гүйцэтгэх зорилгоор уурхайн дэргэд, эмульсийн тэсрэх бодисын үл тэсрэх хольцын үйлдвэрийг 2011 онд байгуулсан ба Сумын Засаг даргын 2010 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрийн а/116 тоот шийдвэрийн дагуу “Майга” уулын зүүн хойно дараах газруудыг 15 жилийн хугацаатай эзэмшдэг. Өөрийн эзэмшлийн 2,7 км сайжруулсан автозамтай.

Төслийн хэрэгжих орчмын байрзүйн солбицол:

Хүснэгт-1 Байршлын координат

Нэр	Талбай	У	Х
Үйлдвэр, агуулах	6,84 га	43,682384	105,56995481711768
		43,682075	105,56748016785252
		43,685112	105,56684978502167
		43,685422	105,56928621683089
Ажилчдын хотхон	1,266 га	43,68723	105,56101261744737
		43,68681	105,55946420295713
		43,687612	105,55903194375608
		43,688024	105,56059319990669
Гүний худаг	0,019 га	43,686087	105,56168209955672

		43,686037	105,56153484897142
		43,686159	105,56157709579811
		43,686211	105,56159894261148
Автогражын хашаа дизель түлшний сав	0,575	43,684229	105,56307945420377
		43,68408	105,56242558514627
		43,684218	105,56236910180777
		43,684363	105,56301945529279
Туршилтын талбай	0,2 га	546294,04	4838726,67
		546283,16	4838764,20
		546332,26	4838773,91
		546338,14	4838734,71
Шилэн кабелийн зурвас	8555 м		
Цахилгаан дамжуулах агаарын шугам	750 м		

Зураг 1. Төслийн байршил /Google earth/

Зураг 2. Төслийн байгууламж

Зураг-3 Тэсрэх бодисын үйлдвэр, ажилдын байр /фото зураг/

Төслийн хүчин чадал:

МЕРА ХХК нь “Ухаа худаг” уурхайн дэргэд үйлдвэрлэлийн зориулалт бүхий Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр”-ийг барьж 2011 онд ашиглалтад оруулсан бөгөөд энэ үйлдвэрийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэн савласан эмульсийн үйлдвэрийн шугамыг тухайн үйлдвэрлэлийн бүсэд нэмж төлөвлөн барьж байгуулсан.

Эмульсийн тэсрэх бодисын үл тэсрэх хольцын үйлдвэр нь Австрали улсын IEE компанийн 40.0тн-ийн багтаамжтай чингэлэгт зөөврийн иж бүрэн тоног төхөөрөмжийг суурилуулж, түүнд зориулан ОХУ-ын “Институт взрыва”- гаас тусгайлан боловсруулсан, “АВ технология” компанийн брэнд бүтээгдэхүүн “НИТРОНИТ” үйлдвэрлэх технологийн дагуу ажилладаг.

Эмульсийг тусгай зориулалтын цэнэглэгч машинд ачаалан зөөж, уурхайн тэсэлгээний блок дахь цооногуудыг цэнэглэнэ. Цэнэглэгч машин нь эмульс болон эмульсийн тэсрэх бодис үйлдвэрлэхэд шаардагдах үл тэсрэх нэгдлүүдийг тус тусад нь ачиж, тэсэлгээний блокод очих бөгөөд цооног цэнэглэх явцад тэдгээр нь холигдон, цооногт орсноос хойш 5-10 минутын дараа тэсрэх бодис байдлаар цооногт цэнэглэгдэнэ.

Эмульсийн үйлдвэр жилд 365 /Жилийн 300 хоногт нь тэсрэх бодисоо үйлдвэрлэдэг, 65 хоногт нь засвар үйлчилгээ хийдэг/ ажлын өдөр, хоногт 2 ээлжээр ажилласан тохиолдолд энгийн тэсрэх бодис **45 мян. тн**, “НИТРОНИТ” брэндийн эмульс **50 мян. тн** (Э-70 маркийн тэсрэх бодист шилжүүлснээр) үйлдвэрлэх боломжтой.

Савласан эмульсийн үйлдвэр нь жилд **6 мян. тн** тэсрэх бодис үйлдвэрлэн тухайн бүс нутгийн хэрэгцээг бүрэн хангах хүчин чадалтай. Үйлдвэр нь 100% АНУ-д үйлдвэрлэсэн техник, тоног төхөөрөмжөөр тоноглогдоно. Үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн нь савласан болон задгайгаар нийлүүлэгдэх ба бялт тэслүүр, өдөөгчийн өдөөлттэй, устай болон хуурай нөхцөл, чулуулгийн хатуулгаас хамааруулан сонгох хэд хэдэн марк, төрлүүдтэйгээс гадна эрс тэс уур амьсгалтай газарт буюу -40°C-өөс +40°C температуртай орчинд найдвартай ажиллах боломжтой.

Тоног төхөөрөмж:

Савласан эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж

Үйлдвэрийн хүчин чадлыг технологийн үйл ажиллагаатай уялдуулан үндсэн болон туслах тоног төхөөрөмжүүдийг хэрэглэх нөхцөлөөр сонгосон.

Технологийн горимыг хянах төхөөрөмжүүд автомат хяналтын системтэй ба үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн сонголт, хүчин чадал нь зардал хамгийн бага байх шийдэл бүхий үйлдвэр юм.

Тосон фаз бэлтгэх хэсгийн тоног төхөөрөмж:

Тосон фаз бэлтгэх хэсэг нь дизель түлшийг нөөцийн савнаас насосын тусламжтайгаар холигч төхөөрөмжид хийх ба тосон фаз бэлтгэх төхөөрөмж нь цахилгаан хөдөлгүүр бүхий холигч редуктороор тоноглогдсон утаа гаргах нүхтэй төхөөрөмж. Тосон фаз бэлтгэх, үйлдвэрлэх савны эзлэхүүн нь 3700 литр.

Тосон фаз бэлтгэх контейнер нь бэлэн болсон бүтээгдэхүүнийг эмульс бэлтгэх хэсэг рүү шахах зориулалттай насосоор тоноглогдсон.

Эмульс матрикс бэлтгэх хэсгийн тоног төхөөрөмж:

Эмульс бэлтгэх хэсэг нь маш их нарийн хяналт шаардагддаг ба исэлдүүлэгч усан уусмал, тосон фаз болон эмульсийг тодорхой орцын дагуу нарийн хольж эмульс гарган авдаг.

ЭМУЛЬС БЭЛТГЭХ ХЭСГИЙН ҮНДСЭН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Хүснэгт-2

№	Тодорхойлолт	Хэмжих нэгж	Үзүүлэлт
Эмульсийн матрикс бэлтгэх төхөөрөмж			
1	Багтаамж	Литр	500
2	Хутгуурын хөдөлгүүрийн чадал	кВт	4
3	Дотоод диаметр	мм	400
4	Хутгуурын эргэлтийн хурд	Эрг/сек	0.86
5	Цахилгаан халаагуурын чадал	кВт	4
6	Тоо ширхэг	ш	1
Эмульсийн матрикс хадгалах нөөцийн танк			
1	Багтаамж	Литр	20000
2	Диаметр		
3	Гангийн диаметр	мм	2500
4	Гангийн өндөр	мм	3500
5	Цахилгаан халаагуурын чадал		7.5
6	Хутгуурын хөдөлгүүрийн чадал		4
Туслах тоног төхөөрөмжүүд			
1	Түвшин хэмжигч	ш	2
2	Утаа сорох винтлятор	ш	1
3	Урсгал хэмжигч мэдрэгчүүд	ш	2
4	Зэвэрдэггүй ган хоолой, хавхлагууд	ш	багц
5	Контейнерын халаагуур	ш	1
Нийт цахилгаан зарцуулалт		кВт	18

Микросфер хольж бэлтгэх хэсгийн тоног төхөөрөмжүүд:

Эмульсийн тэсрэх бодисын тэсрэлтийн хүчийг нэмэгдүүлэх нэмэлт химийн бодисуудыг эмульсийн матрикстай холих зориулалт бүхий тоног төхөөрөмжүүдб

Үйлдвэрийн савлах хэсгийн тоног төхөөрөмж нь автомат болон гар ажиллагаатай байх ба савлах тэсрэх бодисын диаметр нь 65, 90, 120мм байна.

Эмульсийн үл тэсрэх бодис үйлдвэрлэх технологи:

Үл тэсрэх хольцыг үйлдвэрлэхэд аммиакийн шүү, дизель түлш, ус, эмульгатор зэрэг түүхий эд ордог.

НИТРОНИТ® брэндийн "А" маркийн эмульс бэлтгэх:

Тосон фаз бэлтгэх модульд дараалан байрласан статик болон динамик холигчуудын тусламжтайгаар исэлдүүлэгчийн уусмал (усан фаз)-ыг тосон фазтай хольж НИТРОНИТ® брэндийн "А" маркийн эмульсийг үүсгэнэ. Тосон ба усан фазуудыг буцаах рециркуляцийн схемийг ашиглан тэдгээрийн үзүүлэлтүүдийг шаардлагатай хэмжээнд хүргэж тохируулсны дараа эмульс үйлдвэрлэх ажиллагааг эхлүүлж, үзүүлэлтүүдийг нь автоматаар удирдах горимд шилжүүлнэ. Бэлэн болсон эмульс Mono маягийн винтэн насосын хүлээн авах бункерт орох бөгөөд тэндээс насосын тусламжтайгаар цэнэглэгч машины бункерт ачигдана.

Модульт, хольж эмульсжүүлэх зөөврийн төхөөрөмж (МХЭЗТ)-ийн технологийн бүх үйл ажиллагааг удирдлага, лабораторийн байр модульд байрлуулсан удирдлагын нэгдсэн самбараас хийгдэнэ. Мөн энд эмульсийн чанарын хяналтыг нягт болон зунгааралтын үзүүлэлтээр фаз тус бүрд хийнэ.

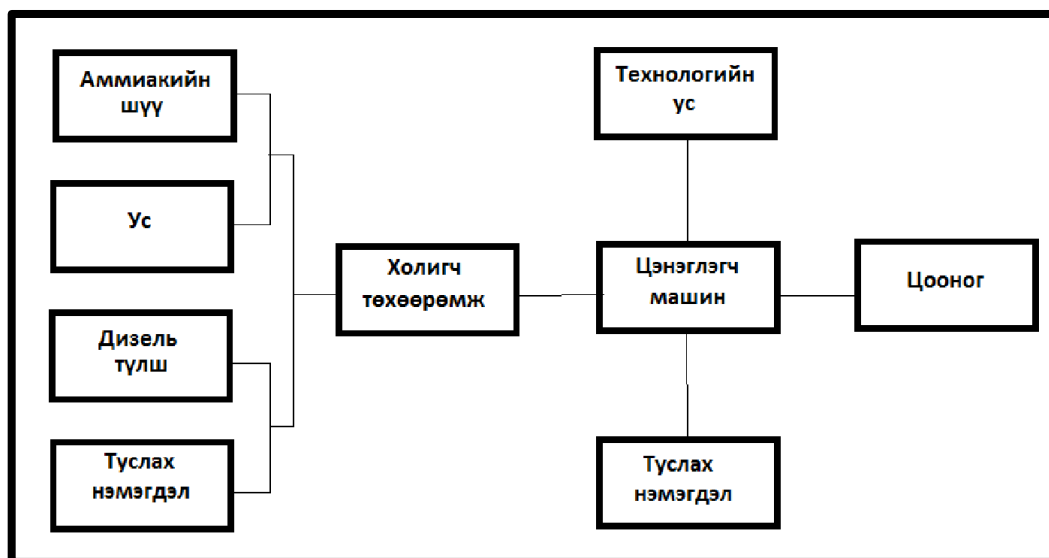

Зураг-4 Тэсрэх бодисын үйлдвэрлэл

Цэнэглэгч машинаар эмульсийн үл тэсрэх бодис үйлдвэрлэн цооног цэнэглэх ажиллагаа:

Үйлдвэрийн үндсэн бүтээгдэхүүн болох эмульсийг тусгай зориулалтын цэнэглэгч машинд ачаалан зөөж, уурхайн тэсэлгээний блок дахь цооногуудыг цэнэглэнэ. Цэнэглэгч машин нь АНУ-д үйлдвэрлэсэн "Western star 6x6" маркийн машин дээр суурилуулсан, хольж найруулан цооногт цэнэглэх Австрали улсад үйлдвэрлэсэн төхөөрөмж байна. Уг машин нь нэг удаагийн явалтаар 13.0 тн эмульсийн үл тэсрэх хольц үйлдвэрлэн цооногт цэнэглэх хүчин чадалтай, 400 кг/мин бүтээмжтэй, машин байна. Машин нь жолоочийн кабинаас жолоодох удирдлага, хяналтын болон гэрэлтүүлэг, дохиоллын системтэй орчин үеийн машин юм. Цэнэглэгч машин нь эмульс болон эмульсийн тэсрэх бодис үйлдвэрлэхэд шаардагдах бусад үл тэсрэх нэгдлүүд болох дизелийн түлш, сэвсгэржүүлсэн аммиакийн шүү, хийжүүлэгч нэмэгдэл болон халуун ус зэрэг шаардлагатай бусад бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг тус тусад нь ачаалж тэсэлгээний блокт очих бөгөөд цооног цэнэглэх явцад

тэдгээр нь холигдон цооногт орсноос хойш 5-10 минутын дараа тэсрэх бодис болон хувирна.

Зураг-5. Үйлдвэрийн технологийн процесс

Үйлдвэрийн талбайн ерөнхий схем:

Тэсрэх бодисын үйлдвэр нь “Тэсэлгээний ажлын аюулгүй ажиллагааны нэгдсэн дүрэм”-ийн галын аюулгүй байдлын шаардлагыг хангасан 5 га талбайд байгуулагдсан.

Эмульсийн үйлдвэр нь 200х200 м хашаагаар хүрээлэгдсэн, дулаан тусгаарлагч бүхий 40т багтаамжтай чингэлгүүдэд үндсэн тоног төхөөрөмжүүдээ байрлуулсан. Үйлдвэрийн хашааны гадна эргэн тойрон 50 м зайд хориотой бүсийн тэг, 10.0 м зайд 0.5 м гүнтэй суваг шуудуу татсан бөгөөд үйлдвэрийн талбайг бүхэлд нь хянах боломж бүхий өндөрт байрласан харуулын байртай. Үйлдвэрийн хэвийн үйл ажиллагааг хангахын тулд дараах технологийн дотоод зам талбай болон байгууламжуудыг байгуулсан. Үүнд:

- Аммикийн шүү хадгалах агуулах
- Сэвсгэржүүлсэн аммикийн шүүг хадгалах агуулах
- Дизель түлшийг буулгах болон цэнэглэгч машинд ачаалах агуулах
- Дизель түлшний нөөц савнуудад
- Цэнэглэгч машиныг ус болон хийжүүлэгч нэмэгдлээр цэнэглэх болон цэнэглэгч машиныг угаах талбай
- Цэнэглэгч машиныг эмульсээр цэнэглэх талбай
- Эмульс бэлтгэх модуль
- ИВС чингэлэгтэй эмульгаторыг хадгалах агуулах
- Тосны модуль

- ИВС чингэлэгтэй хийжүүлэгч нэмэгдлийг хадгалах агуулах
- Хийжүүлэгч нэмэгдлийг бэлтгэх модуль
- Хоосон сав, баглааг (исэлдүүлэгчийн сав баглаа аммиакийн шүүний хоосон зөөлөн чингэлгүүд, хийжүүлэгч нэмэгдлийн хоосон ИВС чингэлгүүд) хадгалах талбай (№20) - Тэсрэх материалын 300 т-ын багтаамжтай агуулах зэрэг болно.

Зураг-6 Түүхий эдийн агуулах

Зураг-7 Түүхий эд ачих шнек

ХОЁР. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Физик газарзүй:

Ухаа-Худагийн нүүрсний ордыг түшиглэн байгуулсан тэсрэх бодисын үйлдвэр агуулахын орчмын нутаг дэвсгэр нь нам уулс, жижиг толгод, талархаг гадаргуу зонхилох бөгөөд дтд 1490-1590 м өргөгдсөн. Тэсрэх бодисын үйлдвэрийн талбай нь Цогтцэций сумын төвөөс урагш 4.7 км зайтай байрладаг. Физик газарзүйн мужлалаар цөлийн ландшафттай говийн мужид хамаарна. Таван Толгойн бүс нутаг нь ерөнхийдөө Улаан нуурын хотгорт байрлах бөгөөд хотгорын хойд талаар Наранцанхийн хагарал, өмнөд хэсгээр Хайрханы хагарлаар зааглагддаг. Монгол орны ландшафтын мужлалаар төслийн талбай нь талын ландшафтын бага хэрчигдэлтэй эвдрэл-элэгдлийн төрөлд багтах бөгөөд цөлжүү хээрийн ба заримдаг цөлийн хэв шинжийн заримдаг цөлийн дэд хэв шинжид хамаарагдана. Эвдрэл-элэгдлийн нам толгод, гүвээ нь талбайн баруун хэсэг болох Нарийн Хар уул, Их Тэмээ, Бага Тэмээний хярыг хамарна. Энэ төрлийн ландшафт голдуу бялхмал, тунамал-бялхмал чулуулгаас тогтоно. Толгод гүвээ нь янз бүрийн хэлбэртэй, жижиг судаг, сайруудаар хэрчигдсэн, 10°-15°, заримдаа 20°-30° хүртэл налуутай бөгөөд хавтгайдуу оройтой байна. Түр зуурын урсгал усны нөлөөгөөр модны мөчир хэлбэртэй хуурай сайр, гуу жалгын сүлжээ үүссэн бөгөөд эдгээр сайруудын адгаар зөөгдлийн конус, уруйн бүдүүн хэмхдэст хурдаснаас тогтсон жижиг довцгууд ажиглагдана.

Цаг уур, уур амьсгал.

Үйлдвэрийн орчмын нутаг дэвсгэр нь чийг багатай, хуурай дулаавтар мужид багтдаг, агаар ба хөрсний температурын хоногийн хэлбэлзэл ихтэй, хур тунадас бага учраас нэлээд хуурайшилттай, салхи шуурга ихтэй, улирал нь огцом солигддог онцлогтой. Эмультсийн үл тэсрэх хольцын үйлдвэр орчмын уур амьсгал нь эх газрын эрс тэс, нэн хуурай, дулаан хээр-говийн уур амьсгалын ангилалд багтана. Говийн уур амьсгалын эрс тэс шинж нь хаврын дулааралт, намрын сэрүүсэлтийн явц ижил, зундаа халуун-хуурай, өвөл харьцангуй дулаавтар, хавар салхи шуургатай, хаврын эхэнд жаварлаг, хаврын сүүл рүү нэн хуурайшил ихтэй байдгаас хамаарна. Жилийн дулаан үе нь 29/III-28/У хүртэл 219 хоног үргэлжилдэг нь манай орны хойд хэсгээс 30-40 хоногоор илүү байна. Энэ нь үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа, хөдөлмөрийн нөхцөлд эерэг нөлөө үзүүлдэг. Дулаан улирлыг 3 үе болгон хувааж үзэхэд эхэн 33 хоног, дунд үе 149 хоног, сүүл үе 31 хоног, нийт 213 хоног болж байна.

Жилийн хүйтэн үе нь 28/X-29/III-ний хооронд 146 хоног үргэлжилж байгаа нь өвөл харьцангуй богино болдгийг харуулна. Хүйтэн улирлыг 3 үе болгон хуваавал эхэн үе 35 хоног, харин дунд үе 81 хоног, сүүл үе 36 хоног буюу нийт 152 хоног болох ба 81 хоногт нь дүн өвөл болдог байна. Цогтцэций сум орчмын нутагт хур тунадас бага ордог. Олон жилийн дундаж нийлбэр хэмжээгээр 125 мм тунадас унасны 97% нь дулааны улиралд хур бороогоор, үлдсэн 3% нь цас хэлбэртэй хүйтэн улиралд ордог. Салхи шуурга нь говь, тал

нутагт их хүчтэй, ноёлох чиглэл нь тод илэрдэг бөгөөд орчны бохирдол, тоос шороо зөөгддөг онцлогтой. Салхины чиглэл нь өвөл баруун өмнөөс хойт зовхисын чиглэлд ноёлж, Улаан нуурын хотгор, хөндийн дагуу баруун өмнөөс (18.3%), баруун баруун хойноос (12.2-2.7%) ноёлно. Хавар IV сард баруун өмнөөс баруун хойд зовхисын салхи (15-27.5%) ноёлно. Зун VII сард зүүн өмнөөс (20%), баруун хойноос (21%), хойд болон баруун өмнөдөөс (8-17%), намар X сард баруун өмнөөс баруун хойд (16-27%), зүүн өмнөөс (11.4%) тус тус ноёлох бөгөөд хотгор, гүдгэрийн хэв шинжтэй байна. Салхигүй байх давтагдал энэ бүс нутагт их биш, хавар 16%, бусад сард 25-40%/ байгаа нь салхирхаг нутгийн шинж юм.

Гадаргын болон газар доорх ус.

Таван Толгойн орд орчмын газар нутаг нь Монгол орны ус зүйн мужлалаар Төв Азийн гадагш урсацгүй ай савд багтдаг бөгөөд энэ орчимд байнгын урсгал болон тогтмол устай гол, горхи байхгүй, хур бороо элбэг үед хуурай сайр жалга нь түр зуурын урсгал устай болох ба уулс хоорондын хөндий, хотгоруудад түр зуурын давсархаг нуурууд үүсдэг. Гадаргуугийн усны нөөц нь 220 км зайд орших Онгийн гол бөгөөд хөрсний ус нь 6 м гүнд байдаг.

Таван Толгойн нүүрсний орд орчмын газар доорх усны байршил, хөдөлгөөн, тэтгэмж, горимын нөхцөлүүдийг харгалзан үзвэл дараах ус агуулсан үе давхаргуудтай байна. Үүнд:

1. Голоцений настай, аллюви-пролювийн гаралтай ус агуулсан хурдас (qh)
2. Голоцений настай, нуурын гаралтай ус агуулсан болон ус үл нэвтрүүлэх хурдас (Lqh)
3. Палеоген-неогений настай, эх газрын гаралтай, ус агуулсан хурдас (P-N)
4. Дээд цэрдийн настай, терриген гаралтай, ус агуулсан хурдас (K2)
5. Пермийн настай, терриген гаралтай, ус агуулсан хурдас (tP)
6. Палеозойн настай, ус агуулсан тунамал-эффузив чулуулаг (ePz)
7. Ус агуулсан, палеозойн интрузив чулуулаг тус тус хамаарна.

Хөрсөн бүрхэвч.

Төсөл хэрэгжих талбай орчимд говийн бор хөрсний хэв шинжид багтах 3 төрлийн хөрс тохиолдоно:

Цөлөрхөг хээрийн чулуутай бор хөрс. Майга улааны хойт хөндийд дтд 1100-1200 м өндөрт, делювийн нунтаг карбонатлаг хурдас дээр тархана. Цөлөрхөг хээрийн чулуутай бор хөрсний ялзмагт үеийн зузаан дунджаар 0-16 см, хөрсний өнгөн үе том жижиг чулуутай. Ялзмагийн хуримтлал дээд үедээ 0.65%, нийт азот хөрсний бүх үе давхаргуудад 0.03%, хөрсний урвалын орчин pH 8.94 буюу сулавтар шүлтлэг, 100г хөрсөнд шинжгээгдсэн сууриудын нийлбэр 24.0 мг/экв, хөдөлгөөнт фосфор 1.98 мг, солилцох кали 7.3 мг.

Цөлөрхөг хээрийн сул хөгжилтэй бор хөрс. Ухаа гүвээ толгодын хоорондох нарийвтар хөндийгөөр тархах бөгөөд цөлөрхөг хээрийн чулуутай бор хөрстэй ерөнхийдөө адил боловч ургамлан нөмрөг, шим тэжээлийн бодисын агууламжаараа арай дутмаг байдаг

онцлогтой. Ийм хөрс агуулахын хашааны дунд хэсэг, зүүн урд хэсгээр элюви-делювийн хурдас дээр тархана. Ялзмагийн үе давхаргагүй, өнгөн үе чулуу ихтэй, эоловийн элсээр хучигдсан байна.

Цөлөрхөг хээрийн үйрмэг чулуутай бор хөрс. Гарал үүслээрээ дээрх хөрсний төрлүүдтэй адилаар, зөвхөн газрын гадарга дээр тархсан чулууны хэмжээ /том, жижиг/ гадаргын байдлаараа өөр байдаг.

Ургамлан нөмрөг.

Ургамлын бүлгэмийн хувьд монгол өвс (*Stipa gobica*), таана (*Allium polyrrhizum*), бор бударгана (*Salsola passerina*), улаан бударгана (*Reamuria soongarica*), түнтгэр баглуур (*Anabasis brevifolia*), гялгар дэрс (*Achnatherum splendens*), шар бударгана (*Kalidium foliatum*), сибирь хармаг (*Nitraria sibirica*), зүүн гарын хазаар өвс (*Cleistogenes soongarica*), хөмүүл (*Allium mongolicum*), төлөгчдүү бор таар (*Ajania nelillous*), орог тэсэг (*Eurato ceratoides*) зэрэг ургамлууд бүрдүүлж байна. Үүний дотроос монгол өвс-таанат бүлгэмдэл, монгол өвс-баглуурт бүлгэмдэл, монгол өвс-бор бударганат бүлгэмдэл, бор бударгана-улаан бударганат бүлгэмдэл, шар бударгана-улаан бударгана-бор бударганат бүлгэмдэл, дэрст бүлгэмдэл, сибирь хармагт бүлгэмдэл зонхилно.

Амьтны аймаг.

Таван Толгойн орчмын нутагт гадаргын ус байхгүй, нутгийн ихэнх хэсэг хуурайсаг, харин бороо хур элбэгтэй жилүүдэд Улаан нуур мэтийн шал, хоолой дагаж задгайран ус тогтдог нь намар болон зун ус хайн орж ирэх хэвлээр явагч, хөхтөн болон шувуудын зүйлүүдэд нэн таатай нөхцөл бүрдүүлдэг. Шалын ус удаан хугацаагаар оршин байхын зэрэгцээ чийглэг орчин бүрэлдүүлж, богино хугацаанд өсөж үрждэг сээр нуруугүй амьтад, тухайлбал шавж (шумуул), хавч хэлбэртний (дафни, циклоп, шанаган хорхой г.м) биомассыг нэмэгдүүлдгээс усны ойролцоо байх буюу усанд татагддаг шувууд цуглах боломж бий болгоно. Цогтцэций сумын нутгийн Таван Толгой орчимд явуулсан судлаачдын мэдээллээс үзэхэд Монгол бахаас (*Bufo raddei*) өөр хоёр нутагтан амьтан тархаагүй, 1 багийн 5 овогт багтах 10 зүйл хэвлээр явагч тохиолддог, нийт бүртгэгдсэн 62 зүйл шувуунаас суурин амьдралтай 22 зүйл, нүүдлийн 40 зүйл шувуутай, 7 баг, 14 овогт хамрах 40 зүйл хөхтөн амьтан байх боломжтой.

Геологийн тогтоц

Төсөл хэрэгжих талбай орчмын нутаг дэвсгэр нь геологийн тогтцын хувьд карбоны вулканоген-тунамал хурдас, хожуу карбон-доод пермийн вулканоген чулуулаг, харин төв хэсэгт нь дээд пермийн нүүрс агуулагч хурдас зонхилон тархсан ба хэсэг хэсэг жижиг талбайд юра, цэрд, палеоген, неогены настай тунамал, туфоген-тунамал, терриген хурдсууд тааралдана.

Нийгэм-Эдийн засаг.

Цогтцэций сумын нутаг дэвсгэрт чулуун нүүрсний орд газар, түүнийг түшиглэсэн гадаад дотоод зах зээлд борлуулдаг Тавантолгой ХК, Эрдэнэс Тавантолгой ХК, Энержиресурс ХХК зэрэг томоохон компаниуд үйл ажиллагаа явуулж байна.

Дэд бүтцийн хөгжил давуутай хөгжиж байгаа ба Энержи ресурс-Тавантолгой нисэх онгоцны буудал хүртэлх хатуу хучилттай зам, Тавантолгой-Цагаан хад хооронд 247 км хатуу хучилттай замаас гадна өндөр хүчдэлийн цахилгаан дамжуулах шугам, хөдөлгөөнт болон суурин холбоо, шилэн кабельтай. 2019 оноос Тавантолгой-Гашуун сухайт чиглэлд төмөр зам, Улаанбаатар-Даланзадгад сум хоорондын хатуу хучилттай замаас Цогтцэций сумруу хатуу хучилттай зам тавих ажлыг эхлүүлсэн.

Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд тогтвортой өсөлт гарч байгаа. Үйлдвэрлэл үйлчилгээ явуулах газар болон худалдан борлуулах зах зээл сайн.

ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Түүхий эд болон бэлэн болсон бүтээгдэхүүнийг ачиж буулгах, тээвэрлэх явцад агуулах, үйлдвэр, барилга байгууламж орчмын хөрс элэгдэх, эвдрэх, агаарт тоос дэгдэх, хог хаягдал, түүхий эдийг ил задгай хаяснаас хөрсний бохирдол үүсэх, автомашины хөдөлгөөнөөс үүдэн зам орчмын ургамлан бүрхэвчид нарийн ширхэгт тоос тогтож улмаар ургалтад нь сөргөөр нөлөөлөх зэргээр тэсрэх бодисын үл тэсрэх хольцын үйлдвэрийн төслөөс байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх боломжтой. Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн дэлгэрэнгүй тодорхойлолт, урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга, зарцуулагдах зардлын хэмжээг тодорхойлов.

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ 2023 ОНЫ ЗОРИЛТ

“МЕРА” ХХК нь энгийн тэсрэх бодис, задгай болон савласан эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр, агуулахын төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл хамгийн бага түвшинд байлгахыг 2023 онд зорилт болгон ажиллаж байна.

- Монгол улсын Үндсэн хууль болон бусад байгаль орчинтой холбоотой хууль, дүрэм журам, стандартуудын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулах.
- Байгалийн нөөц баялгийг ариг гамтай ашиглаж, үйл ажиллагаанаас бий болсон хоёрдогч түүхий эд, материалыг зүй зохистой ашиглах ба дахин боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжиж ажиллана.
- Сум орон нутгийн байгууллагатай байгаль орчны нийгмийн хүрээнд хамтран ажиллаж, төслийн үйл ажиллагааг нээлттэй байлгах.
- “Байгаль орчны менежментийн тогтолцоо, шаардлага, хэрэглэх арга зүйн заавар MNS ISO 14001:2016” стандартын хэрэгжилтийн нийцтэй байдлын талаарх магадлах гадаад аудитыг хийлгэж явуулж, учирч болзошгүй эрсдэлүүдийг байнгын хяналтандаа байлгах.
- Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний сайжруулалтыг хийж, бүтээгдэхүүний амьдралын мөчлөгийг тодорхойлох.
- Үйл ажиллагааны процессуудын эрсдэлийг тодорхойлж, байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийг тогтоон, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авах.

ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

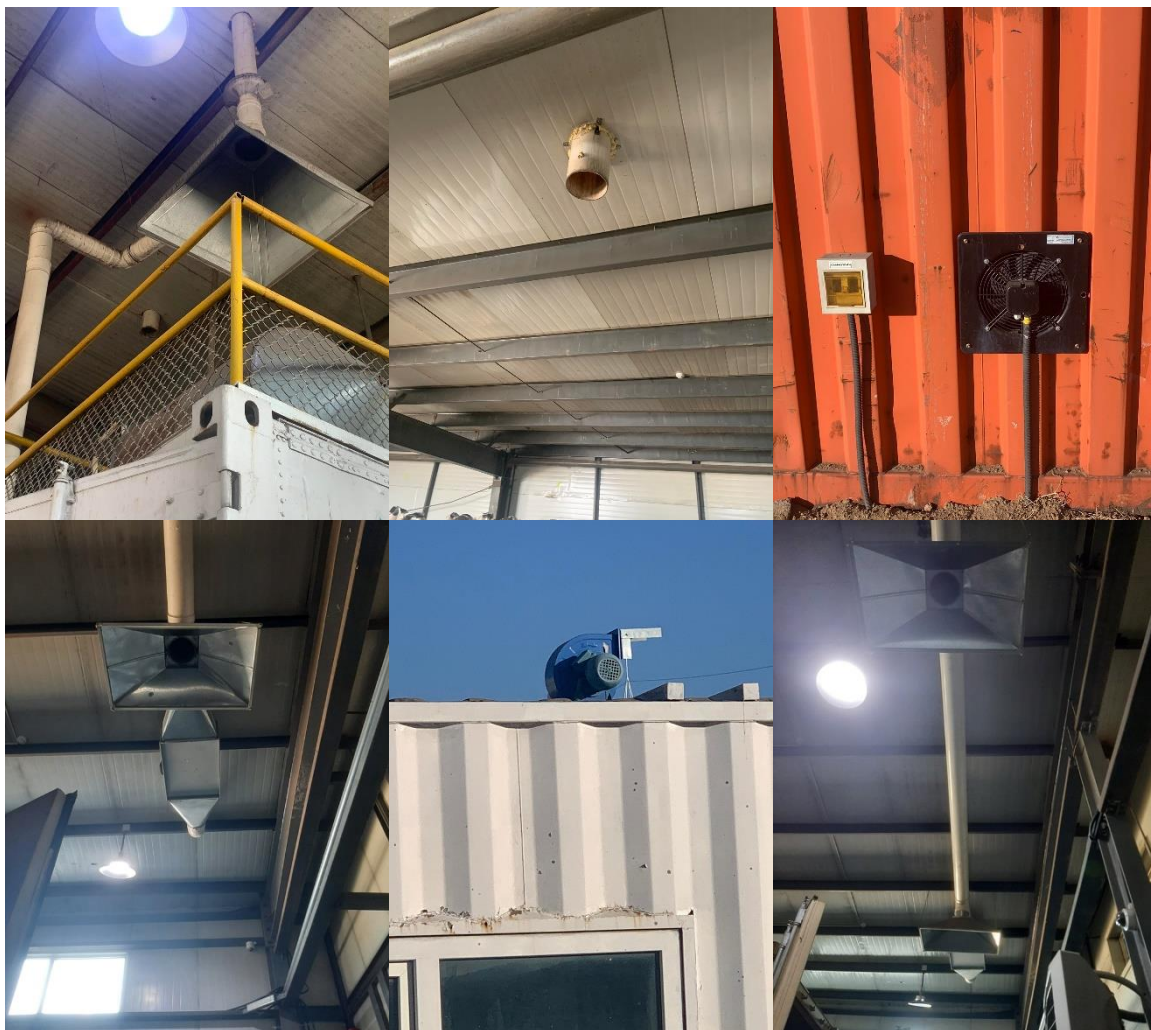
№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	2023 онд төсөвлөсөн зардал зардал, төг	Гүйцэтгэсэн зардал, төг	Гүйцэтгэл
АГААР ОРЧИН							
1	Дотоод болон гадаад орчны агаарын бохирдол	Агаарын чанарыг тогтмол хянах, хэмжих	Үйлдвэрийн гадна орчин	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	ОХШХ-т тусгав	ОХШХ-т тусгав	ОХШХ-т тусгав
2		Үйлдвэрийн байрны дотоод орчны агаарын чанарыг хэмжих багаж суурилуулах	Үйлдвэрийн байр дотор/хяналтын өрөөнд-1, химийн бодис буулгах хэсэгт-1, үйлдвэрийн хэсэг дотор-1/	2023 онд	1,500,000₮	995,500₮	Үйлдвэрийн байрны доторх агаарын чанарыг хэмжихийн тулд зөөврийн багаж авч үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна. Мөн агаарын чанарыг тогтмол хэмжиж шалгадаг. (Зураг-8)
3		T12, T13 үйлдвэрийн ажиллах орчны агаарын чанарын урсгалыг сайжруулах	Төслийн барилга байгууламж	2023 онд	Дотоод хяналтаар	Дотоод хяналтаар	Үйлдвэр засварын агааржуулалтын хэвийн ажиллагаанд тогтмол үзлэг шалгалт хийж байна. (Зураг-9)
4		Төсөл орчмоос гарч байгаа дуу чимээг стандартын түвшинд байлгах, давсан тохиолдолд эх үүсвэрийг тодорхойлж, багасгах арга хэмжээ авах.	Төслийн хэмжээнд	2023 онд	Дотоод зардлаар	Дотоод зардлаар	Хөдөлмөрлөх орчны нөхцөлд хийсэн шинжилгээгээр үйлдвэрлэлийн орчин, ажлын байран дахь шуугиан стандартын зөвшөөрөгдөх хэмжээнд гэж гарсан. Шаардлагатай үед хэрэглэх сонсгол хамгаалах хэрэгслийг бэлэн байлгаж байна. (Зураг-10)

5		Тэсэлгээний бодисыг халаалтын хэрэгсэл, цахилгааны эх үүсвэрээс хол, Нарны гэрэл шууд тусахааргүй нөхцөлд зориулалтын сав, баглаа, боодол, контейнерт хадгалах.	Тэсрэх бодисын агуулах	Жил тутам	Дотоод төлөвлөлтөөр	Дотоод төлөвлөлтөөр	Стандартад нийцсэн барилга байгууламжтай ба засвар үйлчилгээг цаг тухай бүр нь хийж, шаардлагыг хангаж ажиллаж байна. (Зураг-11)
6		Бүх тээврийн хэрэгсэл, хүнд машин механизм, техникийг тогтмол үзлэгт хамруулах, засвар үйлчилгээ хийх.	Төслийн хэмжээнд	Тогтмол	Дотоод хяналтаар	Дотоод хяналтаар	Салбарт ажиллаж байгаа бүх тээврийн хэрэгслийн хуваарийн дагуу тогтмол засвар үйлчилгээ хийж ажиллаж байна. Мөн бүх тээврийн хэрэгслийн жилд нэг удаа, аюултай ачаа тээвэрлэдэг тээврийн хэрэгслийг жилд 2 удаа улсын үзлэг хамруулж техникийн бэлэн байдал, аюулгүй байдалд анхаарч ажиллаж байна. (Зураг-12)
					1,500,000.00₮	995,500.00₮	

Зураг-8 Үйлдвэрийн байрны дотоод орчны агаарын чанарыг хэмжих зөөврийн багаж авч суурилуулсан.

Зураг-9 Ажлын байр, агуулах, автозасвар автограш зэрэг барилгуудын агааржуулалтын системийн хэвийн ажиллагааг хангасан

Зураг-10.Салбарт хэрэглэгддэг сонсгол хамгаалах хэрэгсэл

85 децибел-ээс илүү чанга дуу чимээг хэт чанга дуу чимээнд тооцно.

115 дБ чимээнээс хамгаалалтын чихэвч ашиглана.

Зураг-11 Тэсэлгээний бодисыг ТАААНДүрмийн дагуу зориулалтын байгууламжид хадгалдаг

Зураг-12 Бүх тээврийн хэрэгсэл, хүнд машин механизм, техникийг тогтмол үзлэгт хамруулж, зориулалтын засварын цехэд засвар үйлчилгээг явуулдаг

ГАЗРЫН ГАДАРГА, ХӨРСӨН ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ							
№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	2023 онд төсөвлөсөн зардал зардал, төг	Гүйцэтгэсэн зардал, төг	Гүйцэтгэл
1	Газрын гадарга хөрсөн бүрхэвчийн доройтол	Хөрсний мониторинг судалгааг мэргэжлийн байгууллагаар жилд 1-2 удаа хийлгэж, үр дагаврыг тогтмол хянах	Үйлдвэрийн талбайд	Жилд 1-2 удаа	ОХШХ-т тусгав	ОХШХ-т тусгав	ОХШХ-т тусгав
2		Газрын төлөв байдал чанарын улсын хянах баталгааны ажлыг хуульд заасан хугацаанд хийлгэх	“МЕРА” ХХК	2023 онд	Дотоод төлөвлөлтөөр	Дотоод төлөвлөлтөөр	Газрын төлөв байдал чанарын улсын хянах баталгааг 2019 онд хийлгэсэн. (Зураг-13)
3	Тээврийн хэрэгсэл, машин механизмын хөдөлгөөнөөс тоосжилт үүсэх	Замын тоосжилтыг бууруулах зорилгоор зам засвар арчилгаа, усалгаа хийх	Төслийн хэмжээнд	Тухайн жилд 2 удаа	360,000.00₮	360,000.00₮	Замын тоосжилтыг бууруулах, замын эвдрэл гэмтэл, замын нөхцөлийг сайжруулах үүднээс тогтмол зам арчилгаа, усалгааг хийж байна (Зураг-14)
4		Хурдны хязгаарыг дагаж мөрдүүлэх. Тээврийн хэрэгслүүдэд байрлуулсан GPS-	Төслийн хэмжээнд	Тогтмол	Дотоод зардлаар	Дотоод зардлаар	Тоосжилтыг бууруулах, зөвшөөрөлгүй замаар явах, шинээр зам үүсгэхгүй байх зорилгоор тээврийн автомашинуудыг GPS

		ийн мэдээнд хяналт тавих					төхөөрөмжөөр тоноглож 24 цагаар операторууд хянаж ажиллаж байна. Үйлдвэрийн бүс рүү автомашин нэвтрүүлэхэд хурдны хязгаарын талаар мэдээллийг өгч хяналт тавьж ажилладаг. (Зураг-15)
5	Ахуйн болон үйлдвэрийн хог хаягдлыг ил задгай хаяснаар хөрс бохирдох	Хог хаягдлын менежмент төлөвлөгөө боловсруулах мөрдөж ажиллах	“МЕРА” ХХК	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгав	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгав	Төслийн хэмжээнд ахуйн хог хаягдлын ангилан хаях хогийн савуудыг байршуулж ажилчдыг тогтмол мэдээллээр хангаж ажилладаг. Хог хаягдлын цэгийн тэмдэг тэмдэглэгээг шинэчлэн сайжруулсан. Ахуйн хог хаягдлыг хогийн цэгт төвлөрүүлж Тэгш дүүрэн ХХК-д гэрээний дагуу ачуулж устгуулдаг. (Зураг-16)
6		Хог хаягдлын сав, цэгийн тохижилт, засвар үйлчилгээг тогтмол хийх	Төслийн хэмжээнд	Тухайн жилд, улирал тутамд	1,400,000.00₮	600,000.00₮	
7	Химийн бодис тээвэрлэх, хадгалах, ашиглахтай холбогдон гарах нөлөөлөл	Бүх төрлийн химийн бодис, шатамхай шингэнийг халаалтын хэрэгсэл, системээс хол нарны гэрэл шууд тусахааргүй, үер усанд автахааргүй нөхцөлд хадгалах	Төслийн хэмжээнд	Үйл ажиллагааны туршид	-	-	Бүх төрлийн химийн бодис, шатамхай шингэнийг халаалтын хэрэгсэл, системээс хол нарны гэрэл шууд тусахааргүй, үер усанд автахааргүй нөхцөлд зориулалтын агуулахад хадгалдаг. (Зураг-17)

8	Тэсэлгээний бодис, материал хүлээн авах талбай, агуулах, үйлдвэрийн барилга байгууламж, шал зэрэгт байнгын үзлэг шалгалт хийж, эвдрэл гэмтэл гарсан тохиолдолд дор нь засварлах	Төслийн хүрээнд	Өдөр тутмын үйл ажиллагаанд	-	-	Үйлдвэр, агуулахын барилга байгууламжид тогтмол үзлэг шалгалт хийж гарсан үл тохирлыг цаг тухайд нь арилгах арга хэмжээ авч ажиллаж байна. Шинээр ашиглалтад орсон агуулахын өргөтгөл болон үйлдвэрийн аюулгүй байдлын тэмдэг тэмдэглэгээнүүдийг стандартын дагуу шинэчлэн байршуулсан. (Зураг-18)
				1,760,000.00₮	960,000.00₮	

Зураг-13 Газрын төлөв байдал чанарын улсын хянах баталгааны ажлыг хуульд заасан хугацаанд хийлгэсэн.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖүүлэгч АГЛЫН
ГАЗАР ТӨХИОН БАЙГУУЛАЛТ
ГЕОДЕЗИ, ЗУРАГ ЗҮЙН ГАЗАР
 15170 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
 Баруундун талбай 3, Утас: 28 22 15,
 Факс: 9795 11, 32 25 83, И-мэйл: info@geon.mn

2019.12.18 № **2/3178**
 ТАНХАЙ **2019.12.10** НЫ № **83**

Дүгнэлт баталгаажуулсан тухай

Газрын тухай хуулийн 58 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2003 оны 28 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянах баталгаа хийх журам"-ын 3.6-д заасны дагуу дараах нэгж талбаруудад хийж гүйцэтгэсэн газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянах баталгааны ажлын дүгнэлтийг баталгаажуулан хүргүүлэв. Үүнд:

- Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд байрлах "Мера" ХХК-ийн эзэмшиж буй нэгж талбарын 4604002704 дугаартай гүний усны худгийн зориулалттай газрын,
- Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд байрлах "Мера" ХХК-ийн эзэмшиж буй нэгж талбарын 4604002705 дугаартай гажны хашаа, түлшний сав байрлуулах зориулалттай газрын,
- Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд байрлах "Мера" ХХК-ийн эзэмшиж буй нэгж талбарын 4604002706 дугаартай ажилчдын хотхоны зориулалттай газрын,
- Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд байрлах "Мера" ХХК-ийн эзэмшиж буй нэгж талбарын 4604002707 дугаартай үйлдвэр агуулахын зориулалттай газрын,
- Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд байрлах "Мера" ХХК-ийн эзэмшиж буй нэгж талбарын 4604002719 дугаартай туршилтын талбайн зориулалттай газрын дүгнэлтийг тус тус баталгаажуулан хүргүүлэв.

Хавсралт № хуудастай.

Орлогч ДАРГА А.БАТБАЯР

6601904384

ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ЧАНАРЫН ХЯНАХ БАТАЛГААНЫ ДҮГНЭЛТ

ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ЧАНАРЫН ХЯНАХ БАТАЛГААНЫ ДҮГНЭЛТ

Хянах баталгааны төрөл: Захиалгат Огноо: 2019.12.16

- Газар ашиглагч: "Мера" ХХК
- Аймаг (нийслэл): Өмнөговь Сум (дүүрэг): Цогтцэций
- Байршил, хаяг: Майга уулын зүүн хойно
- Нэгж талбарын дугаар: 4604002704
- Хөрсний код: 2301, Цөлөрхөг хээрийн бор хөрс
- Бэлчээрийн код: У-VII-1-2, Баглуурт, баглуур-бударганат
- Нийт талбайн хэмжээ: 199 м²
- Газар эзэмших зориулалт: Гүний усны худгийн доорх газар
- Одоогийн газар ашиглалтын хэлбэр: Эзэмших
- Газар ашиглах, эзэмших шийдвэр: Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын Засаг даргын 2015 оны 11 сарын 11-ны өдрийн а/124 тоот шийдвэр.
- Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээний дугаар:
- Эзэмшил газрын төлөв байдал, чанарын тодорхойлолт:

Газар ашиглалтын төрөл	Талбай, м²	Үүнээс эвдэрч бохирдсон, талбайн хэмжээ, м²	Физикийн	Химийн	Биологийн
Нийт эзэмшил газар	199	+	-	-	-
Барилга байгууламж	53	+	-	-	-
Халцарсан газар	20	+	-	-	-
Үйл ажиллагаанд өртөөгүй талбай	123	-	-	-	-

13. Газар ашиглалтын онцлог, гадаргын төлөв байдал:
 Энэхүү нэгж талбар талбар нь нийт 199 м² талбайтай бөгөөд үүнээс нөлөөлдөг өртсөн талбай 73 м² байна. Энэхүү нэгж талбарыг гүний усны худгийн доорх газар зориулалтаар эзэмшиж байна.

14. Хөрсний доройтол, бохирдолт, түүний төрөл, зэрэглэл:
 Төслийн талбайгаас авсан өнгөн хөрсний дээжинд өргөн тархалттай (Ni, Cd, Pb, Zn, Cr, Cu) хүнд элементийн агууламжийг тодорхойлууллаа. Задлан шинжилгээний дүнгээс үзэхэд Монгол улсын стандарт MNS 5850:2008-д заасан агууламжаас Zn/Цайр/, Ni/Никель/ агууламж хэтэрсэн учир хүнд металлаар бохирдсон гэж үзэж байна.

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж

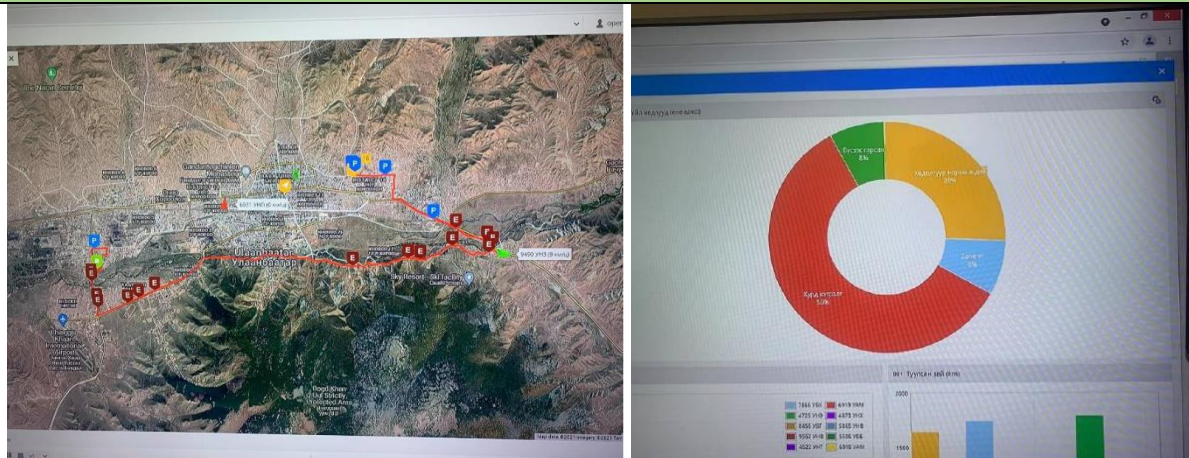
Дээжийн нэр	Хүнд металлын агууламж, мг/кг

Зураг-14 Замын тоосжилтыг бууруулах зорилгоор зам засвар арчилгаа, усалгаа хийдэг.

Зураг-15 Хурдны хязгаарыг дагаж мөрдүүлэх, тээврийн хэрэгслүүдэд байрлуулсан GPS-ийн мэдээнд хяналт тавьдаг.

Зураг-16 Ахуйн хог хаягдлыг хөрс бохирдуулахаас сэргийлсэн зориулалтын сав, цэгт төвлөрүүлдэг.

Зураг-17 Бүх төрлийн химийн бодисыг ТАААНДүрмийн дагуу зориулалтын байгууламжид хадгалдаг.

Зураг-18 Тэсэлгээний бодис тээвэрлэх тээврийн хэрэгсэл болон машин механизм тогтсон маршрут, зам ашиглах. Замын тэмдэг тэмдэглэгээ самбарын өнгө үзэмжийг сайжруулах.

УСАН ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ							
№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	2023 онд төсөвлөсөн зардал зардал, төг	Гүйцэтгэсэн зардал, төг	Гүйцэтгэл
1	Бараа материалын тээвэр хийх хүнд машин механизмын, хөдөлгөөнөөр үүссэн бохирдол болон хог хаягдал нь үерийн усаар зөөгдөх	Ахуйн хуурай хог хаягдлын цэг болон шингэн хаягдлыг зайлуулах цэг, машин техникийн зогсоол зэргийг жалга, суваг шуудуунаас хол зайд байрлуулах	Төслийн талбайд	Тогтмол	Үйл ажиллагааны зардлаар	Үйл ажиллагааны зардлаар	Ахуйн хуурай хог хаягдлын цэг болон шингэн хаягдлыг зайлуулах цэг, машин техникийн зогсоол зэргийг жалга, суваг шуудуунаас хол зайд байрлуулдаг. (Зураг-19)
2	Тэсэлгээний хорт болон аюултай бодисыг хүлээн авах, тээвэрлэх, хадгалах, түгээх, хэрэглэх үйл ажиллагааг шаардлагын дагуу зөв явуулаагүйгээс бодис алдагдаж, гадаргын болон газрын доорх усны нөөцийг бохирдуулах	Төсөл, үйлдвэр болон агуулах орчмын үерийн хамгаалалт, даланд үзлэг шалгалт хийж, засварлаж байх	Төслийн хэмжээнд	2023 онд	200,000.00₮	350,000.00₮	Төсөл орчмын үерийн даланд тогтмол үзлэг шалгалт хийж ажилладаг. 2023 онд үйл ажиллагаа явуулах хугацаанд үйлдвэр орчмын зам, үерийн даланг сэргээсэн. (Зураг-20)
	Нийт зардал				₮ 200,000.00	₮ 350,000.00	

Зураг-19 Хог хаягдлын цэг нь шуудуунаас хол байрладаг.

Зураг-20 Үерийн даланд тогтмол үзлэг шалгалт хийдэг бай үерийн даланг шаардлагатай үед засварлаж сэргээдэг.

ЗУРГАА. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	2023 онд төсөвлөсөн зардал зардал, төг	Гүйцэтгэсэн зардал	Гүйцэтгэл
1	Төсөл хэрэгжих газрын байгаль, цаг уурын онцлогт тохируулан үйлдвэрийн хашаан дотор мод тарьж ногоон байгууламжийг өргөтгөн байгуулах	Мод тарих/хайлаас, буйлс, улиас/	Оноогдсон газарт	Тухайн жилд 1000 ш	6,000,000.00₮	₮ 24,341,600.00 /Мод/ ₮ 13,105,000.00 /Эмт ургамлын судалгаа/	Сумын төв, сумын ойр орчмын бүсийг цэвэрлэх ажилд сум болон уурхайн удирдлагуудтай хамтран хийж гүйцэтгэсэн. 2023 оны 10-р сард Цогтцэций сумын нийтийн эзэмшилд 1000 суулгац нэмж тарьсан. Өнгөрсөн жилүүдэд тарьж ургуулсан модны арчилгаа усалгааг хийсэн. (Зураг-21, Зураг-22) Эмийн ашигт ургамлын нөөц тогтоох судалгааны ажлыг Өмнөговь аймгийн баруун бүсийн сумдын хэмжээнд хийлгүүлсэн. (Зураг-22)
Нийт зардал					6,000,000.00₮	37,446,600.00₮	

Зураг-21 Суулгац болон хашааны материал авсан зардлын төлбөрийн даалгавар

ТӨЛБӨРИЙН ДААЛГАВАР №.....
2023-10-10

Маягт № ТС-7 Санхүү, Заливч хэргийн сийдэн 2002 оны 05 дугаар сарын 28 өдрийн 182 тоот тушаалаар баталаа.

Төлөгч		Данс	Дүн
Код	МЕРА ХХК	Дебет	
Төлөгчийн	Голомт банк	1102029126	
Хүлээн авагч			
Код	Гантуяа.Ш	Кредит	5,000,000.0
Хүлээн авагчийн	ХААН банк	5585078859	
Мөнгөн дүн тоогоор, үсгээр:	5,000,000.0		
(таван сая төгрөг)			хоногийнхунийнторгуульбүгдтогмөнгө
Барааг хүлээн авсан буюу ажил үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн огноо			Дүн (Торгуулийн хамт)
Төлбөрийн зориулалт (Барааны болон ажил үйлчилгээний нэр, дагалдах баримтын дугаар)			
ТТС-т Заг модны төлбөр PO8542			Гүйлгээний утга
			Төлбөрийн зориулалт
			Төлөх хугацаа
			Төлбөрийн ээлж

Зарилга
Нягтлан бодогч

Банкинд гүйлгээ хийсэн
.....оны .. сарын .. өдөр
.....тэмдэг гарын үсэг

ТӨЛБӨРИЙН ДААЛГАВАР №.....
2023-10-06

Маягт № ТС-7 Санхүү, Заливч хэргийн сийдэн 2002 оны 05 дугаар сарын 28 өдрийн 182 тоот тушаалаар баталаа.

Төлөгч		Данс	Дүн
Код	МЕРА ХХК	Дебет	
Төлөгчийн	Голомт банк	1102029126	
Хүлээн авагч			
Код	Огторгуйн Худаг ХХК	Кредит	501,600.0
Хүлээн авагчийн	ХААН банк	5005650899	
Мөнгөн дүн тоогоор, үсгээр:	501,600.0		
(таван зуун нэгэн мянга зургаан зуун төгрөг)			хоногийнхунийнторгуульбүгдтогмөнгө
Барааг хүлээн авсан буюу ажил үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн огноо			Дүн (Торгуулийн хамт)
Төлбөрийн зориулалт (Барааны болон ажил үйлчилгээний нэр, дагалдах баримтын дугаар)			
Цемент силикон PO8506			Гүйлгээний утга
			Төлбөрийн зориулалт
			Төлөх хугацаа
			Төлбөрийн ээлж

Зарилга
Нягтлан бодогч

Банкинд гүйлгээ хийсэн
.....оны .. сарын .. өдөр
.....тэмдэг гарын үсэг

ТӨЛБӨРИЙН ДААЛГАВАР №.....

2023-10-06

Маягт № ТС-7 Санхүү, Зангиа засгийн сайдын 2002 оны 05 дугаар сарын 28 өдрийн 182 тоот тушаалаар батлав.

Төлөгч		Данс	Дүн
Код	МЕРА ХХК	Дебет	
Төлөгчийн	Голомт банк	1102029126	
Хүлээн авагч			6,840,000.0
Код	Сайн төмөр ХХК	Кредит	
Хүлээн авагчийн	Голомт банк	1415140294	
Мөнгөн дүн			
Тоогоор, үсгээр:	6,840,000.0		...хоногийн ... хувийн ... торгууль ... бүтд төг ... мөнгө
(хургаан сая найман зуун дөчин мянган тогрог)			
Барааг хүлээн авсан буюу ажил үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн огноо			Дүн (Торгуулийн хамт)
Төлбөрийн зориулалт (Барааны болон ажил үйлчилгээний нэр, дагалдах баримтын дугаар)			Гүйлгээний утга
Хашвааны тор, квадрат төмөр PO8504			Төлбөрийн зориулалт
			Төлөх хугацаа
			Төлбөрийн ээлж

Банкинд гүйлгээ хийсэн
...оны .. сарын .. өдөр
тэмдэг гарын үсэг

Зураг-22 Мод усалгаа, арчилгааг байнгын хийж гүйцэтгэдэг. Мөн 1000ш мод тариалсан.

Эмт ургамлын судалгаа хийлгэсэн.

БАТЛАВ
ЗАХИАЛАГЧ
МЕРА ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал
Н.Түмэндэмбэрэл

БАТЛАВ
ГҮЙЦЭТГЭГЧ
Төслийн удирдагч доктор (Ph.D)
П.Ариунсүрэн

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН БАРУУН БҮСИЙН ГУРВАНТЭС, НОЁН, СЭВРЭЙ БОЛОН ТӨВИЙН МАНДАЛ-ОВОО, БУЛГАН СУМДЫН ХЭМЖЭЭНД ЭМИЙН АШИГТ УРГАМЛЫН НӨӨЦ ТОГТООХ СУДАЛГААНЫ АЖИЛ

2023.06.22

Дугаар: 2023/02

Даланаадгад

Нэг талаас МЕРА ХХК /цаашид "захиалагч" гэх/, түүнийг төлөөлж ХАБЭАБО-ны хэлтсийн дарга Б.Цогбадрах, нөгөө талаас ХААИС-ийн Хэрэглээний шинжлэх ухааны сургуулийн багш доктор, дэд проф. Пүрэвээ овогтой Ариунсүрэн /4372032068/ /цаашид "гүйцэтгэгч" гэх/ нар нь дараах зүйлийг харилцан тохиролцож 2023 оны 06 дугаар сарын 22-ны өдөр энэхүү ГЭРЭЭГ (цаашид "гэрээ" гэх) байгуулав.

1.1 Монгол улсын Иргэний хууль болон бусад хууль тогтоомжийн дагуу "Өмнөговь аймгийн баруун бүсийн Гурвантэс, Ноён, Сэврэй болон төвийн Мандал –Овоо, Булган сумдын нутаг дэвсгэрт ургадаг эмийн ашигт ургамлын нөөц тогтоох судалгааны ажил" –ын хүрээнд эмийн ашигт ургамлын нөөц тооцох судалгаатай холбогдон захиалагч, гүйцэтгэгийн хооронд үүсэх харилцааг зохицуулах, харилцан хүлээх үүрэг, хариуцлагыг тогтооход энэхүү гэрээний ач холбогдол оршино.

1.2 Захиалагч нь "Өмнөговь аймгийн баруун бүсийн Гурвантэс, Ноён, Сэврэй болон төвийн Мандал –Овоо, Булган сумдын нутаг дэвсгэрт ургадаг эмийн ашигт ургамлын нөөц тогтоох судалгааны ажил" –ыг нийт 39,315,000 төгрөгөөр хийх үнийн саналаас МЕРА ХХК 13,105,000 (арван нурван сая нэг зуун таван мянган) төгрөгөөр (цаашид "гэрээний үнэ" гэх) гүйцэтгэхээр ирүүлсэн гүйцэтгэгчийн саналыг үүгээр хүлээн зөвшөөрөв. Гэрээний үнэ нь санхүүжилтийн нийт гүйцэтгэл болно. Үлдсэн санхүүжилтийг Блест ХХК, Спецшл ХХК компаниудтай хамтран ажиллах зарчмаар гаргана.

1.3 Гэрээний нийт дүн: 13,105,000 төгрөг

1.3.1 Компаны төслийн Байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээлтийн чиглэлийн зардлаас:

13,105,000 (арван гурван сая нэг зуун таван мянган) төгрөг

1.4 Гүйцэтгэгч нь "Өмнөговь аймгийн баруун бүсийн Гурвантэс, Ноён, Сэврэй болон төвийн Мандал –Овоо, Булган сумдын нутаг дэвсгэрт ургадаг эмийн ашигт ургамлын нөөц тогтоох судалгааны ажил" –ыг 2023 оны 6 сарын 23 -ны өдрөөс эхэлж, 2023 оны 10 дугаар сарын 22-ны өдөр хүртэл хугацаанд хийж гүйцэтгэн дуусгаж үр дүнг хүлээлгэн өгнө.

1.5 Гүйцэтгэгч нь гэрээт ажлын хүрээнд доорх ажлуудыг хийж гүйцэтгэнэ.

1.5.1 Эмийн ургамлын тархац, нөөцийн судалгаа

1.6 Ажлыг холбогдох хууль, журам, зааврын дагуу бүрэн хийж гүйцэтгэнэ.

1.7 Дор дурдсан баримт бичиг нь гэрээний салшгүй хэсэг болно. (цаашид "гэрээний баримт бичиг" гэх). Үүнд:

1.7.1 Гэрээ байгуулж, ажил гүйцэтгүүлэх тухай шийдвэр

ДОЛОО. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Нийт зардал, төг	Гүйцэтгэсэн зардал	Гүйцэтгэл
1	Тэсрэх бодисын үйлдвэр нь газрын хэвлий ухах, ашигт малтмалын үйл ажиллагаа явуулахгүй тул түүх, соёлын өвд олдох, өртөхгүй	Төслийн талбайн хэмжээнд түүх соёлын өв олдсон тохиолдолд орон нутгийн төрийн байгууллагатай хамтран ажиллах	Төслийн нийт эдэлбэр газрын хүрээнд	2023	Дотоод зардлаар	Дотоод зардлаар	“ТЭСРЭХ БОДИСЫН ҮЙЛДВЭР”-ийн үйл ажиллагаанд хамаарах талбай болон түүний орчмын нутагт нь түүх соёлын дурсгалд тооцож болохуйц газар болон археологийн болон палеонтологийн олдвор олдсон тохиолдол бүртгэгдээгүй.

НАЙМ. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Нийт зардал, төг	Гүйцэтгэсэн зардал	Гүйцэтгэл
1	Химийн бодис нурах, асгарах	Ажилтнуудыг химийн бодисын хор аюул, түүнтэй хэрхэн харьцах, асгарч алдагдсан үед авах арга хэмжээ, хувийн хамгаалах хэрэгсэл, анхны тусламж, галын аюулын үед авах арга хэмжээний талаар сургалтад хамруулах	Тэсрэх бодисын үйлдвэрийн ажилтнууд	Жилд 2 удаа	1,000,000.00₮	0.00₮	МЕРА ХХК болон МЕРА Сервис ХХК-ийн 2 ээлжийн нийт ажилтнуудыг “Хувийн хамгаалах хэрэгсэл ба химийн бодистой харьцах”, “Анхны тусламж болон аюулын үед авах арга хэмжээ” сэдвээр сургалтуудад хамруулсан. (Зураг-23)
2		Битүү болон задгай агуулахын шалыг зай завсаргүй бетондсон байх. Химийн бодист тэсвэртэй эпокси будгаар будах	Төслийн хүрээнд	Тухайн жилд	1,000,000.00₮	0.00₮	Химийн бодисын агуулахын шалыг химийн бодис газрын гадаргад нэвчиж алдагдахаас сэргийлж зай завсаргүй битүү бетондсон. (Зураг-24)
3	Химийн бодисын битүүмжлэл алдагдах	Химийн бодисын сав баглаа боодлыг тогтмол шалгах	Төслийн хүрээнд	Шатамхай, онцгой хортой бодисын сав баглаа боодлыг өдөрт 1 удаа бусад бодисыг 7 хоногт 1 удаа	-	-	Химийн бодисын сав баглаа боодол, битүүмжлэлийг тогтмол шалгадаг. Шатамхай, онцгой хортой бодисын сав баглаа боодлыг өдөрт 1 удаа, бусад бодисын сав баглаа боодлыг 7 хоногт 1 удаа шалгадаг. (Зураг-25)

4	Хортой хий хуримтлагдах	Агааржуулалтын системийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийх	Төслийн хүрээнд	Үйл ажиллагааны явцад тогтмол хийх	Үйл ажиллагааны дотоод зардал	Үйл ажиллагааны дотоод зардал	Ажлын байр, агуулах, автозасвар автограш зэрэг барилгуудын агааржуулалтын системийн хэвийн ажиллагааг ханган тогтмол засвар үйлчилгээ хийдэг. (Зураг-26)
5	Техник хэрэгсэлтэй харьцах үед гарч болзошгүй осол аваар	Тоног төхөөрөмжийн операторыг химийн бодисын хор аюул, түүнтэй хэрхэн харьцах, анхны тусламж, хамгаалах хэрэгсэл, галын аюулын үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ болон сэрээт өргөгчийг аюулгүй ажиллуулах сургалтад хамруулах	Тоног төхөөрөмжийн операторууд	-	Үйл ажиллагааны дотоод зардал	Үйл ажиллагааны дотоод зардал	Тоног төхөөрөмжийн операторуудыг “Хувийн хамгаалах хэрэгсэл ба химийн бодистой харьцах”, “Анхны тусламж болон аюулын үед авах арга хэмжээ” сэдвээр сургалтуудад хамруулсан. Жил бүр сэрээт өргөгчийг аюулгүй ажиллуулах сургалтад хамруулдаг бөгөөд 2023 онд 16 ажилчныг хамруулсан. (Зураг-27)
6	Санамсаргүй байдлаас химийн бодисын бүрэн бүтэн байдал алдагдаж, асгарах	Химийн бодисын сав баглаа боодлын битүүмжлэлийг тогтмол шалгах	Үйлдвэрийн хэмжээнд	Тогтмол	-	-	АБҮ тогтмол хийж химийн бодисын сав баглаа боодлын битүүмжлэлд тогтмол хяналт тавьж ажилладаг. (Зураг-28)
7		Химийн бодистой харьцаж ажилладаг ажилчдад зааварчилгаа өгөх.	Үйлдвэрийн химийн бодистой харьцаж ажилладаг бүх ажилчид	Тогтмол	-	-	Үйлдвэрт химийн бодистой тогтмол харьцаж ажилладаг бүх ажилтнуудад өдөр тутмын зааварчилгааг тогтмол өгч, НБХХ-ээр хангаж ажилладаг.
Нийт зардал					2,000,000.00₮	0.00₮	

Зураг-23 Нийт ажилтнуудыг “Хувийн хамгаалах хэрэгсэл ба химийн бодистой харьцах”, “Анхны тусламж болон аюулын үед авах арга хэмжээ” сэдвээр сургалтуудад хамруулсан.

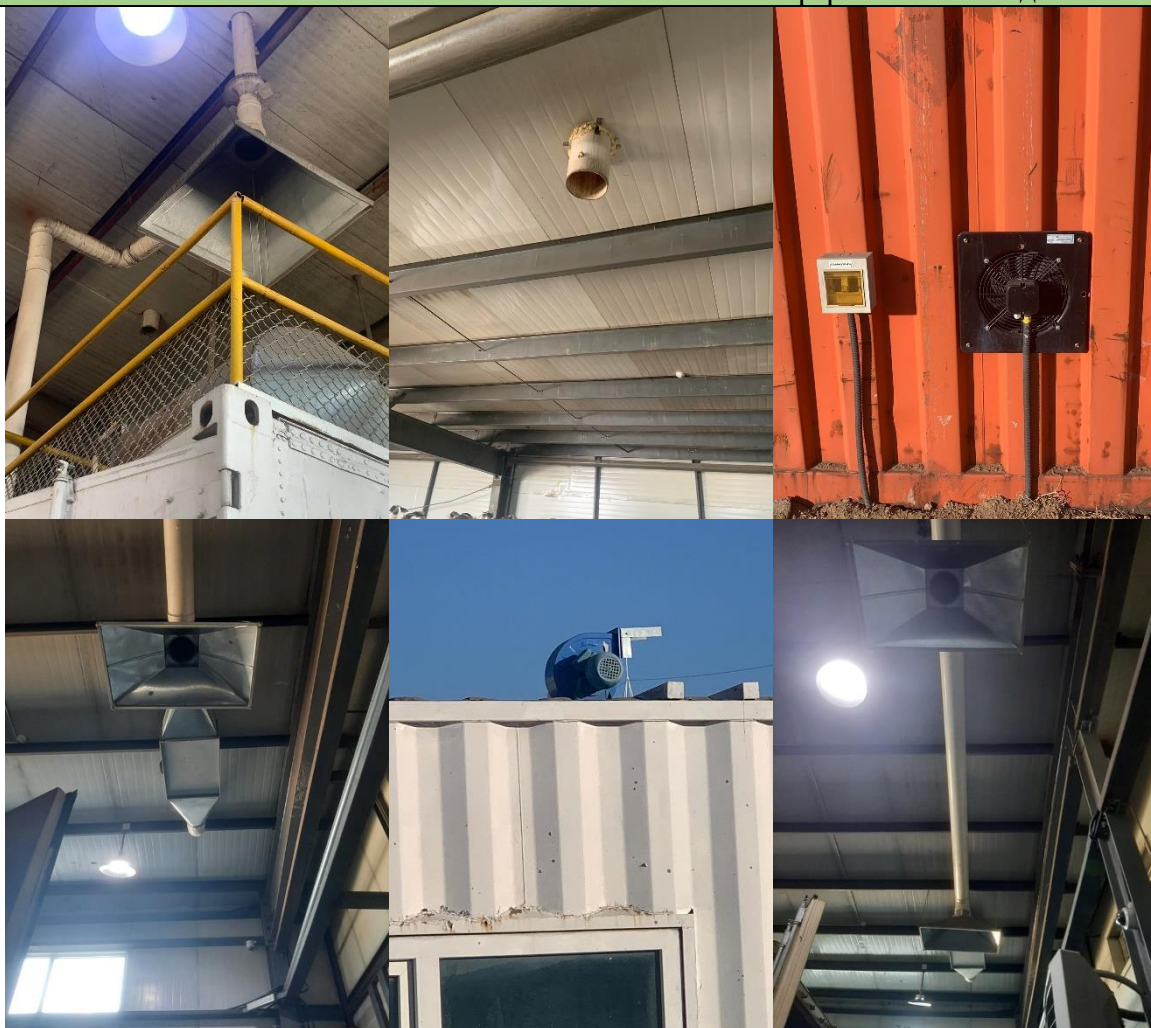
Зураг-24 Химийн бодисын агуулахын шал нь бетоноор хийгдсэн ба хөрсөнд химийн бодис алдагдах, нэвчих аюулгүй.

Зураг-25 Химийн бодисын сав баглаа боодлыг тогтмол шалгаж хянан, үзлэг шалгалт хийдэг.

Зураг-26 Ажлын байр, агуулах, автозасвар автограш зэрэг барилгуудын агааржуулалтын системийн хэвийн ажиллагааг ханган тогтмол засвар үйлчилгээ хийдэг.

Зураг-27 Тоног төхөөрөмжийн операторуудыг жил бүр сэрээт өргөгчийг аюулгүй ажиллуулах сургалтад хамруулдаг.

ҮНЭМЛЭХ № 23/АА-084

Яам, тусгай газрын нэр

**Хөдөлмөр
Нийгмийн
Хамгааллын
Яам**

Тусгай зөвшөөрөл
№ 360/2022

Овог: **БАЯРАА**

Нэр: **ДОРЖБАТ**

МКЛ Сургалтын төв

Мэргэжлийн комиссын 2023 оны 08-р сарын 15-ний өдрийн 23/77 тоот протоколын шийдвэрийг үндэслэн

Авто ачигчийн оператор
/СТ 8343-14/

Мэргэжлээр мэргэшлийн Гуравдугаар зэрэг олгов.

Шалгалтын комисс:

Сургалтын төвийн захирал
Д.Хоролсүрэн Д.Хоролсүрэн

Өргөх механизмын хяналтын
Улсын ахлах байцаагч
П.Дашдаваа П.Дашдаваа

Сургалт хариуцсан мэргэжилтэн
Б.Жаргалмаа

Шалгалт авсан хичээл	Дүн
Онол	
1. Авто ачигчийн бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагаа	100%
2. Ашиглалт, засвар үйлчилгээ	
3. Аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавар	
Дадлага	тэнцэв

"ОАКС ЭКСПРЕСС МОНГОЛИА" ХХК

**МЭРГЭЖЛИЙН
ҮНЭМЛЭХ**

"ОАКС ЭКСПРЕСС МОНГОЛИА" ХХК
МЭРГЭЖЛИЙН ҮНЭМЛЭХ

№ 231716

Яам, тусгай газрын нэр

ЗГХА-ны Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний ерөнхий газар

РД: НТ 84111411

"Оакс Экспресс Монголиа" ХХК-ийн мэргэжил сургалтын төв

Овог: Монгуу

Нэр: Чандбаатар

Олгосон: 2023 оны 09 сар 21 өдөр

№ 23/716

Мэргэжлийн комиссын 2023 оны 09 сарын 21 өдрийн 138-р тоот тогтоол (шийдвэр)-ыг үндэслэн 138-р тоот

ашигшил олгогч

Мэргэжил / үнэмлэх / олгов.

Шалгалтын комисс:

Комиссын дарга: "Оакс Экспресс Монголиа" ХХК-ийн захирал

Комиссын гишүүд:

Мэргэжлийн зөвлөх

Дараагийн шалгалт өгөх хугацаа

Шалгалтын протоколын 1-ийг мэргэжлийн хяналтын Ерөнхий газарт хадгална.

№	Хичээлийн агуулга	Дүн
1	Дүтгэл	
2	Хүн шалгалтын үндэсний тусгай	
3	Мэргэжлийн тусгай	
4	Мэргэжлийн тусгай	
5	Мэргэжлийн тусгай	
6	Мэргэжлийн тусгай	91%
7	Мэргэжлийн тусгай	95%

Зураг-28 АБҮ тогтмол хийж химийн бодисын сав баглаа боодлын битүүмжлэлд тогтмол хяналт тавьж ажилладаг.

ЕС. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Нийт зардал, төг	Гүйцэтгэсэн зардал	Гүйцэтгэл
1	Хөрс, ус, агаарын бохирдол. Хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх	Хог хаягдлын 1-р зэрэглэлийг тогтоолгох	Үйлдвэрийн хэмжээнд	Тухайн жилд	2,000,000.00₮	0.00₮	15 01 02 - Хуванцар сав баглаа боодол 15 01 09* - Хортой бодисын үлдэгдэл агуулсан эсвэл бохирдсон сав баглаа боодол 20 01 27 - Хуванцар
2		Хог хаягдлын тооллого хийж, эх үүсвэр, тус бүрээс жилд үүсэх хаягдлын төрөл, тоо хэмжээг нарийвчлан тогтоох	Үйлдвэрийн хэмжээнд	Тухайн жилд			Сард дунджаар: Шуудай – 4160 ш Шүүний уут – 980 ш Шүүний шуудай – 2800 ш Аммиакийн сав – 28 ш Цууны сав – 64 ш Хатууруулагч сав – 2 ш Цагаан тосны сав – 120 ш Шилэн бөмбөлөг – 10 ш
3		Ашигласан химийн бодисын сав баглаа боодлыг ашиглалтын дараа цуглуулж химийн бодис нийлүүлэгчид буцаан тушаах эсхүл эрх бүхий байгууллагын удирдамжийн дагуу аюулгүй газарт хадгалах	Ашигласан материалын уут сав, олгой, таар, шуудай г.м	Үйл ажиллагааны туршид	Үйл ажиллагааны зардал	Үйл ажиллагааны зардал	Ашигласан химийн сав баглаа боодлыг аюулгүй зориулалтын газарт хадгалдаг ба хог хаягдлыг “Түмэн эгшиг ХХК”-д гэрээний дагуу шилжүүлэн устгуулдаг. (Зураг-29), (Зураг-30), (Зураг-31)
4		Химийн бодисын сав баглаа, хаягдлыг их хэмжээгээр хуримтлуулж удаан хугацаагаар хадгалахгүй байх, үйлдвэрээс зохих журмын	“МЕРА” ХХК-ийн хэмжээнд	Үйл ажиллагааны туршид	-	-	

		дагуу материалыг бүрдүүлж хаягдлыг устгуулах тухай хүслийг гаргаж байх					
5		Ажилтнуудад хог хаягдлын хууль эрхзүйн орчин, хог хаягдлын менежментийн чиглэлээр сургалт зохион байгуулах		Жилд 2 удаа	1,000,000.00₮	640,000.00₮	4 болон 7-р сард МЕРА ХХК болон МЕРА Сервис ХХК-ийн 2 ээлжийн 101 ажилтанд тус тус 4 удаагийн нийт 8 удаагийн 202 хүн/цаг сургалтыг зохион байгуулсан. (Зураг-32)
	Нийт зардал				3,000,000.00₮	640,000.00₮	

Зураг-29 Аюултай хог хаягдлыг зориулалтын байгууламжид хадгалдаг.

Зураг-30 Хог хаягдал устгах, зайлуулах гэрээ.

БАТЛАВ. "ТҮМЭН ЭГШИГ" ХХК-ийн
ЕРӨНХИЙ ДАХИРАЛ
... /... Т. ЧИНЗОРИГ /

БАТЛАВ. "МЭРА" ХХК-ийн
ГҮЙЦЭГТЭХ ДАХИРАЛ
... /... Н. ГҮМЭНДЭМБЭРЭЛ /

**ХИМИЙН БОДИСЫН ХАЯГДАЛ, БАГЛАА БООДОЛ. АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ
ШИЛЖҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ**

2023 оны 04 сарын 05-ны өдөр

Гэрээ №... /... /

Улаанбаатар хот

Нэг талаас Монгол улс, Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг 14-р хороо, Намьянжү-44 "Түмэн-Эгшиг" ХХК, Үйлдвэр эрхэлсэн ерөнхий менежер албан тушаалтай Батмөнх овогтой Одбаяр /цаашид "Хүлээн авагч" гэх/, Нөгөө талаас Монгол улс, Улаанбаатар хот-14200, Сүхбаатар дүүрэг 8-р хороо, Сүхбаатарыг талбай-1, Сити тауэр, 17-р давхарт "МЭРА" ХХК (регистрийн дугаар: 2619687)-ийг төлөөлж Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, байгаль орчны хэлтсийн дарга албан тушаалтай Буянсүрэн овогтой Цогбадрах /цаашид "Шилжүүлэгч" гэх/ нар Шилжүүлэгчийн үйл ажиллагааны явцад гарсан химийн бодисууд үлдэгдлийг хадгалах байгууламжинд шилжүүлэхээр харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг доорхи нөхцлөөр байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1 Гэрээ байгуулагч талууд нь 2017 онд шинэчлэн батлагдсан "ХОГ ХАЯГДЛЫН ТУХАЙ" Монгол Улсын хууль, холбогдох дүрэм, журмыг удирдлага болгон энэхүү гэрээг байгуулсан ба үйл ажиллагаандаа дагаж мөрдөнө.
- 1.2 Шилжүүлэгчийн зүгээс Хүлээн авагчдад энэхүү гэрээгээр чанарын шаардлага хангахааргүй болсон химийн бодис, сав баглаа боодлын хаягдал (цаашид "хог хаягдал" гэх) шилжүүлснээр Хүлээн авагч нь химийн бодисын хаягдлыг аюулгүй байгууламжид хадгалж, цаашид ахуйн эргэлтэнд оруулахгүй байх үүрэг хүлээнэ.

ХОЁР. ХҮЛЭЭН АВАГЧИЙГ ЭРХ, ҮҮРЭГ.

- 2.1 Хүлээн авагч нь энэхүү гэрээний 1.1-д заасан хууль тогтоомж, дундаа Монгол Улсын Шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 05 сарын 23-ны өдрийн 54/А, 136/А/215 дугаар бүхий хамтарсан тушаалаар баталсан "ХИМИЙН ХОРТ БОЛОН АЮУЛТАЙ БОДИС ХАДГАЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ, АШИГЛАХ, УСТГАХ ЖУРАМ"-ыг мөрдлөгө болгон ажиллана.
- 2.2 Хүлээн авагч нь химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгахтай холбоотой холбогдох эрх бүхий байгууллагын зөвшөөрөл авсан байна.
- 2.3 Химийн бодисын хаягдал, бохирдсон хөрс, шороо бүхий хаягдлын агуулах, талбайд байршуулах, саармагжуулах, шатаах, устгах зорилгоор Шилжүүлэгч талаас хүлээн авснаар тухайн хаягдлын хувьд бүхий л хариуцлагыг хүлээх үүрэгтэй.
- 2.4 Аюултай хаягдлыг өмчлөх эрх, хариуцлагыг шилжүүлэн авсан тухайгаа аюултай хаягдлын улсын бүртгэлд бүртгүүлнэ.
- 2.5 Устгасан тухай протоколыг 2 хувь үйлдэж 2 талын гарын үсэг зурж 1 хувийг шилжүүлэгч талд, нөгөө хувийг өөртөө архивлан авч үлдэнэ.
- 2.6 Аюултай хаягдал тээвэрлэх аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангасан, битүүмжилсэн, зориулалтын тээврийн хэрэгсэлээр хаягдлыг тээвэрлэнэ.
- 2.7 Хүлээн авагч тал нь химийн бодисын хаягдлыг тээвэрлэх, ачааг буулгах ажлыг бүрэн хариуцна.
- 2.8 Хүлээн авагчийн буруутай үйл ажиллагаанаас болж гуравдагч этгээдэд хохирол учирсан тохиолдолд хүлээн авагч хохирлыг бүрэн хариуцаж төлж барагдуулах үүрэгтэй.

Зураг-31 Аюултай хог хаягдлыг зориулалтын байгууламжинд хадгалан Түмэн эгшиг ХХК руу шилжүүлэн устгуулдаг

байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын
2018 оны 02 сарын 02-ны өдрийн А/21 дугаар
тушаалын 1 дүгээр хавсралт

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ХАЯГДЛЫН ДАГАЛДАХ БИЧИГ

№ 01/00049

Дагалдах бичгийн дугаар:

/идардлагадтай тохиолдолд нэмэлт хуудас хэрэглэнэ./

1. Үүсгэгчийн талаарх мэдээлэл:
Аюултай хог хаягдал үүсгэгчийн бүртгэлийн дугаар: Мера ХХК
Аюултай хог хаягдал үүсгэгч байгууллагын нэр: Мера ХХК

2. Аюултай хог хаягдлыг хүлээлгэн өгсөн:
Овог нэр: Б. Чинзориг Албан тушаалтан: БХХ Гарын үсэг: Б. Чинзориг Огноо: 2021 он 11 сар 01 өдөр

3. Тээвэрлэгчийн талаарх мэдээлэл:
1/ Тээврийн хэрэгслийн улсын дугаар: 57-988BK Тээвэрлэгчийн бүртгэлийн дугаар: 000000

4. Аюултай хог хаягдлын талаарх мэдээлэл:

Аюултай хог хаягдлын нэр	Аюулын ангилалын зэрэглэл	Савлагааны бүлэг	Савны		Хэмжээ	Нэгж /кг Эсвэл/ ш	Аюултай хог хаягдлын код
			дугаар	Төрөл			
1. Канс (251)	X				PVC 1200м	700кг	
2. Металл	X				ПН	1200кг	
3.							
4.							

3. Тээвэрлэх үед анхаарах нэмэлт зааварчилгаа, мэдээлэл:
Бусад бүтэцтэй хог хаягдал хэрхэн.

5. Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авагчийн талаарх мэдээлэл:
Аж ахуйн нэгжийн нэр: Түмэн эгшиг ХХК
Түмэн эгшиг ХХК бүртгэлийн дугаар: -00001
Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авсан:
Овог нэр: Б. Чинзориг Албан тушаал: БХХ Гарын үсэг/тамга: Б. Чинзориг Огноо: 2021 он 11 сар 01 өдөр

6. Үл зохицол:

8. Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авагчийн талаарх мэдээлэл:
Аж ахуйн нэгжийн нэр: Түмэн эгшиг ХХК
Түмэн эгшиг ХХК бүртгэлийн дугаар: -00001
Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авсан:
Овог нэр: Б. Чинзориг Албан тушаал: БХХ Гарын үсэг/тамга: Б. Чинзориг Огноо: 2021 он 11 сар 01 өдөр

Зураг-32 Ажилтнуудад хог хаягдлын хууль эрхзүйн орчин, хог хаягдлын менежментийн чиглэлээр сургалт зохион байгуулсан.

АРАВ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлт	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Төсөвлөсөн зардал, төг	Гүйцэтгэсэн зардал	Гүйцэтгэл
1	Хөрсний шинжилгээ /хүнд металлын үзүүлэлтээр/	Үйлдвэр, агуулах орчмын хөрсний 4 цэг	2023	-	144,000.00₮	Байгаль орчин хэмжил зүйн төв лабораториор төслийн хөрсний 4 цэгт шинжилгээ хийлгэсэн. (Зураг-33)
2	Усны шинжилгээ	1	2023	-	106,900.00₮	Байгаль орчин хэмжил зүйн төв лабораториор ахуйн хэрэглээний ус болон ахуйн бохир усанд хэмжилт хийлгэсэн. (Зураг-34)
3	Агаар орчны шинжилгээ	Үйлдвэр, агуулах орчмын 3 агаарын цэг	2023	-	144,000.00₮	Байгаль орчин хэмжил зүйн төв лабораториор төслийн 4 цэгт агаарын хэмжилт шинжилгээ хийлгэсэн. (Зураг-35, Зураг-36, Зураг-37)
	Нийт			-	394,900.00₮	

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohztli@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ 2023/ 324-327
Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас "Мера" ХХК
Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал Б.Батхшиг, агаарын хэсгийн техникч
Сорьцын тоо, төрөл 4, хөрсний сорьц
Сорьцыг авсан огноо 2023.07.04
Сорьцын тодорхойлолт Өмнөговь аймаг – Цогт Цэций сум
Шинжилгээний аргын стандарт САЗ А01:2022
Шинжилсэн огноо 2023.07.21
Хуудасны тоо 1/1

Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадым (Cd)	Хэр тулалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Стронци (Sr)
1	Оффис орчим	<0.005	10	<0.005	<0.005	103	27	217
2	Кемп орчим	<0.005	12	<0.005	<0.005	97	31	355
3	Химийн бодисын агуулах орчим	<0.005	14	<0.005	<0.005	<0.005	29	326
4	ШТС орчим	<0.005	12	<0.005	<0.005	13	30	287
MNS 5850:2019/ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Хянаж баталгаажуулсан:

Инженер Б.Даваасүрэн
Чанарын менежер инженер Б.Алтантуяа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Зураг-34 Агаарын шинжилгээний дүн

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt1@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/A-203
 Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Мера" ХХК
 Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхишиг агаарын хэсэг
 Сорьцын тоо, төрөл : 4 агаар, 4 дуу чимээ
 Сорьц авсан огноо : 2023.07.05
 Сорьцын тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум таван толгой Т-12 үйлдвэр
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17-2-5-12:2021, MNS 17-2-5-11:2021
 : MNS 5002:2000, CA3 A07-2016
 Шинжилсэн огноо : 2023.07.08
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий	Азотын давхар исэл	Нийт тоос /TSP/	Дуу чимээ
							ДБА
					мг/м³		
1	Т-12 үйлдвэр	VII/05	08:00	0.015	0.027	0.075	45
2	Цэнэглэгч бункер орчим	VII/05	08:40	0.012	0.022	0.060	40
3	Оффис орчим	VII/05	09:15	0.011	0.020	0.045	35
4	Уурын зуух орчим	VII/05	09:50	0.020	0.025	0.070	30
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер:

Хянаж баталгаажуулсан:

Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

Э.Оюунтуяа

Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

Зураг-35 Ахуйн бохир усны шинжилгээ

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/Б-108

Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Мера" ХХК, 99160180

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхишиг, БОХЗТЛ

Сорьцын тоо, төрөл : 1, бохир ус

Сорьц авсан огноо : 2023.07.18

Сорьцын тодорхойлолт : Бохир усны сорьц

Шинжилгээний аргын стандарт : **MNS ISO 10523:2001, MNS 6836:2020**
MNS ISO 6060:2001, MNS ISO 5815-1:2015
MNS ISO 7150-1:2006, MNS 6779:2019
MNS 6834:2020, MNS ISO 6878:2001

Шинжилсэн огноо : 2023.07.19-2023.07.27

Хуудасны тоо : 1 /1

Үр дүн : 1

Сорьцын авсан цэг	pH	Ж/б мг/л	XXX мг/л	БХХ ₅ мг/л	NH ₄ мг/л	NO ₂ мг/л	NO ₃ мг/л	N _{нийт} мг/л	P _{эрд} мг/л
Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сум Тэсрэх бодисын үйлдвэр Ахуйн бохир	8.33	10.0	460	174	50.48	0.479	2.44	39.90	7.15
MNS 6561:2015	6-9	400	800	400	15	-	-	30	5

Тайлбар: Ж/б- Жинлэгдэгч бодис, XXX- Химийн Хэрэгцээт Хүчилтөрөгч, БХХ₅- Биохимийн Хэрэгцээт Хүчилтөрөгч

Шинжилгээ хийсэн инженер:

Хянаж баталгаажуулсан инженер:

Ц.Мийдүв

Б.Алтантуяа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt1@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/ Ц-129
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Мера" ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхишиг, БОХЗТЛ
Сорьцын тоо, төрөл : 1, ус
Сорьц авсан огноо : 2023.07.06
Сорьцын тодорхойлолт : Усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : **MNS ISO 6836:2020, MNS 6833:2020**
MNS ISO 7150-1:2006, MNS 6779:2019
MNS 6834:2020, MNS ISO 6878:2001
MNS 4430:2005, MNS 6272: 2011

Шинжилсэн огноо : 2023.07.07-07.24
Хуудасны тоо : 1 / 2
Үр дүн : 1

Сорьцын нэр	Ж/б мг/л	ПИЧ мг/л	NH ₄ мг/л	NO ₂ мг/л	NO ₃ мг/л	PO ₄ мг/л	Fe мг/л	F мг/л
Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сум, Тэсрэх бодисын үйлдвэр, Худгийн ус	0.8	0.6	0.05	0.033	12.63	0.001	<0.01	1.81
MNS 0900:2018	-	-	1.5	1.0	50	3.5	0.3	0.7-1.5

Тайлбар: Ж/б- Жинлэгдэгч бодис, ПИЧ-Перманганатын Исэлдэх Чанар

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер:

Хянаж баталгаажуулсан инженер:

Ц.Мийдүв

Б.Алтантуяа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohztii@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/ Ц-129
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Мера" ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшиг, БОХЗТЛ
Сорьцын тоо, төрөл : 1, ус
Сорьц авсан огноо : 2023.07.06
Сорьцын тодорхойлолт : Усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : **MNS ISO 10523:2001, MNS ISO 7888:1999,
MNS 6271:2011, MNS 4424:2005
MNS 1097:1970, MNS 6832:2020**
Шинжилсэн огноо : 2023.07.07-07.24
Хуудасны тоо : 2 /2
Үр дүн : 1

Сорьцын нэр	pH	ЕС мкСи/см	SO ₄ мг/л	Cl мг/л	Ca мг/л	Mg мг/л	Na+K мг/л	HCO ₃ мг/л	Эрд мг/л	Хат мг-экв/л
Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сум, Тэсрэх бодисын үйлдвэр, Худгийн ус	7.28	1010	173	220	68.3	20.8	161	107	750	5.12
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	-	-	-	7.0

Тайлбар: ЕС - цахилгаан дамжуулах чанар, Хат-Хатуулаг, Эрд-Эрдэсжилт

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер:

Хянаж баталгаажуулсан инженер:

Ц.Мийдүв

Б.Алтантуяа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА
ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Гүйцэтгэсэн зардал	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Гүйцэтгэл
				2023 он				
1	Сум орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээ, байгуулж байгаль орчныг хамгаалах чиглэлийн ажилд хамтран ажиллах	Дотоод зардлаар	Дотоод зардлаар	2023 онд			Салбарын дарга	Сум орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээг жил бүр тогтмол байгуулан хамтарч ажилладаг бөгөөд сум болон уурхайн удирдлагуудтай хамтран мод тарих, бүх нийтийн цэвэрлэгээний ажлуудыг тогтмол хийж гүйцэтгэдэг. 2023 оны хувьд “Нэг тэрбум мод” аяны хүрээнд 1000ш заг мод тарьж хашаажуулсан. (Зураг-38)
2	Бүх нийтийн цэвэрлэгээг зохион байгуулах	Дотоод зардлаар	Дотоод зардлаар	4-р сар	7-р сар	10-р сар	Салбарын дарга	Бүх нийтийн цэвэрлэгээнд хамрагдаж өөрсдийн хариуцсан талбайг цэвэрлэж тайлагнасан. (Зураг-39)
3	Байгаль орчны аудит хийлгэх	Удирдлага зохион байгуулалтаар	-	2023 онд			Байгаль орчны мэргэжилтэн	Байгаль орчны аудит хийх тусгай зөвшөөрөлтэй компани болох “Энвайронментал комплайнц” ХХК-аар салбарын байгаль орчны аудитын тайланг хийлгүүлсэн. (Зураг-40)

4	Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр, ажилчдын дунд сургалт семинарыг улиралд нэг удаа тогтмол зохион байгуулах	Дотоод зардлаар	Дотоод зардлаар	1-р улирал		3-р улирал	Салбарын дарга, БО мэргэжилтэн	Байгаль орчин хамгаалах чиглэлээр нийт ажилтнуудад сургалт тогтмол ордог ба 2023 онд 4 болон 7-р сард нийт 202 хүн/цаг -ийн сургалт зохин байгуулсан. (Зураг-41)
5	MNS ISO 14001:2016 “Байгаль орчны менежментийн тогтолцоо – шаардлага, хэрэглэх арга зүйн заавар”, Зарчим, тогтолцоо, дэмжих аргачлалын заавар” стандартад сайжруулалт хийх	Дотоод төлөвлөлтөөр	Дотоод төлөвлөлтөөр	2023 онд			Салбарын дарга	2019 онд тус стандартыг сунгуулах ажлыг гүйцэтгэх эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулсан ба аудит шалгалтыг хийлгэдэг. 2022 онд магадлах 1-р шатны аудит хийлгэсэн. (Зураг-42)
6	Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх	Гүйцэтгэлээр	Дотоод зохион байгуулалтаар	2023 онд			Салбарын дарга	Нэг зам Нэг соёл аяны хүрээнд сумын замын тэмдэг тэмдэглэгээг сайжруулж, суудлын бүсний зөөлөвч, хүүхдийн хамгаалалт зэргийг хийж өгсөн. Цогтцэций сумын 10-р ангийн хүүхдүүдийг дэвжээ тэмцээнд ивээн тэтгэж оролцуулан, 1-р байр эзэлсэн. (Зураг-43)
7	Болзошгүй осол, гал унтраах хэрэгслээр байгууллагыг бүрэн хангах арга хэмжээ авах, гал унтраах талаар тодорхой түвшинд	Гүйцэтгэлээр	₮ 500,000.00	2023 онд			Салбарын дарга	Галын хорыг тогтмол шалгаж, сэлгэж ажилласан. Салбарын нийт ажилчдыг гамшгийн сургалтад хамруулсан. (Зураг-44, Зураг-45)

	бэлтгэлийг хангуулах арга хэмжээ зохион байгуулах					
8	Үндсэн үйл ажиллагаатай холбогдон гарч болзошгүй бусад зардал	Хөрөнгө оруулалтаар	Хөрөнгө оруулалтаар	2023 онд	Салбарын дарга	
9	Компанийн үйл ажиллагаа, БО хамгаалах талаар мэдээллээр хангах /сум орон нутаг/	-	-	2023 онд	Салбарын дарга	Орон нутгийн иргэд ЗДТГ-г компанийн үйл ажиллагаа, БО хамгаалах талаар мэдээллээр тогтмол хангадаг.
	Нийт зардал	₮ 0.00	₮ 500,000.00			

Зураг-38 Цогтцэций сумын ЗДТГазартай хамтран ажиллах гэрээ. /2024 оны дуустал/

2022 оны 05 дугаар сарын 26-ны өдөр

№

Цогтцэций сум

Энэхүү "Хамтран ажиллах гэрээ" (цаашид гэрээ гэх)-г нэг талаас Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сум, түүнийг төлөөлж сумын Засаг даргын орлогч албан тушаалтай Л.Өлзийнэмэх (цаашид "Орон нутгийн удирдлага" гэх), нөгөө талаас Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын Сийрст багийн нутагт байрлан тэсрэх бодис үйлдвэрлэн нийлүүлж, өрөмдлөг, тэсэлгээний үйлчилгээ үзүүлэгч аж ахуйн нэгж болох МЭРА ХХК, түүнийг төлөөлж Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал Ш. Үнэнбат (цаашид "Компани" гэх) нар (цаашид хамтад нь "Талууд" гэх) Монгол Улсад мөрдөгдөж буй холбогдох хууль, тогтоомжийг үндэслэн дараах нөхцөлийг харилцан тохиролцож байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ЗҮЙЛ

1.1 Энэхүү гэрээний зорилго нь Компани нь Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын Сийрст багийн нутагт байрлан үйл ажиллагаа явуулахдаа байгаль орчныг хамгаалах, ажлын байр нэмэгдүүлэх, орон нутгийн хөгжлийг дэмжих, аж ахуйн нэгжүүдийг дэмжин бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах, талуудын эрх, үүрэг, хуулийн хүрээнд хамтран ажиллахтай холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2 Талууд гэрээг хэрэгжүүлэхдээ хууль ёсыг дээдлэн, харилцан бие биенээ хүндэтгэн, эрх тэгш байх, гэрээтэй холбоотой аливаа асуудлаар хоорондоо ил тод, нээлттэй байх, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх зарчим баримтална.

1.3 Орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах зорилгоор үр дүнтэй, харилцан ач холбогдол бүхий хамтын ажиллагааг дэмжин ажиллана.

1.4 Орон нутгийн удирдлага, захиргаа нь компанийн үйл ажиллагааг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд дэмжин ажиллана.

ХОЁР. ОРОН НУТГИЙН УДИРДЛАГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

2.1 Хууль тогтоомжид заасан бүрэн эрхийн хүрээнд компанийг үйл ажиллагаа хэвийн явуулах нөхцөлөөр хангахад дэмжих;

2.2 Гэрээний хүрээнд хэрэгжүүлсэн болон хэрэгжүүлэхээр төвлөсөн төсөл, арга хэмжээ, ажлын талаар орон нутгийн иргэдэд мэдээлж, санал авч нэгтгэн ирэх жилийн төлөвлөгөөнд оруулах;

8.5 Гэрээг Монгол хэл дээр 2 хувь үйлдэх бөгөөд компани 1 хувийг, сум орон нутгийн удирдлага 1 хувийг тус тус хадгална.

ЕС. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

9.1 Энэхүү гэрээ нь талууд баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрийг дуустал хүчинтэй байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ЦОГТЦЭЦИЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ОРЛОГЧ

Л.ӨЛЗИЙНЭМЭХ

Хаяг: Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум, ЗДТГ-ын байр
Утас: 70535550, 88113520

МЭРА ХХК-ИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ХАРИУЦСАН ЗАХИРАЛ

Ш. ҮНЭНБАТ

Хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, Сүхбаатарын талбай 8/1 Сити тауэр бизнес төв, 23 давхар
Утас: 75556677, 99084926

Зураг-39 Бүх нийтийн цэвэрлэгээнд амжилттай хамрагдсан

Зураг-40 Байгаль орчны аудит хийлгэсэн.

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХУУЛЬ ТОГТООМЖИЙН
НИЙЦЛИЙН ХӨНДЛӨНГИЙН АУДИТ
Аудитын тайлан № E.01.2022.06

АУДИТЫН ТАЙЛАНГИЙН №	БОЛОВСРУУЛСАН ОГНОО
EAR2022/06	2022.03.30
ЗАХИАЛАГЧ БАЙГУУЛЛАГА	ЗАХИАЛАГЧ БАЙГУУЛЛАГЫН ХАЯГ
Мера ХХК	
АУДИТ ХИЙХ ТӨСӨЛ	АУДИТ ХИЙХ БАЙГУУЛЛАГЫН ХАЯГ
"Үйлдвэрлэлийн зориулалттай энгийн болон эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр" төсөл	Өмнөговь аймгийн Цогт-Цэций сум
АУДИТЫН ТӨРӨЛ	АУДИТЫН ХАМРАХ ХҮРЭЭ:
Байгаль орчны нийцлийн аудит	Байгаль орчны хууль тогтоомж болон БОННУ-ний хэрэгжилтийн биелэлт
АУДИТЫН ХЯЗГААРЛАХ ХҮРЭЭ	АУДИТЫН ШАЛГУУР
БО-ноос бусад хууль тогтоомж	Байгаль орчны багц хууль, журмууд болон БОННУ-ний заалтууд
АУДИТ ХИЙСЭН ХУГАЦАА:	ӨМНӨХ АУДИТ ХИЙСЭН ХУГАЦАА
2022 оны 03-р сарын 21- 30-ны өдөр	Анхны

Зураг-41 Ажилтнуудад “Байгаль орчин хамгаалах” чиглэлээр сургалт орсон.

Зураг-42 2022 онд магадлах 1-р шатны аудит хийлгэсэн.

ЭС ЭФ СИ ЭС ХХК

SFCS-CA-WD-01

МАГАДЛАХ АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН БАЙГУУЛЛАГА	Эс Эф Си Эс ХХК (SFCS LLC)
АУДИТЫН ТӨРӨЛ	Магадлах аудит
АУДИТЫН ДУГААР №	SFCS-CA-(ISO 45001), (ISO 14001)-0003/2022
АУДИТЫН ГЭРЭЭНИЙ №	
АУДИТ ХИЙХ СТАНДАРТ	ISO 45001:2018 Хөдөлмөрийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын менежментийн тогтолцоо - Шаардлага хэрэглэх зааврын хамт, MNS ISO 14001:2016 Байгаль орчны менежментийн тогтолцоо
АУДИТЛҮҮЛЭГЧ	МЕРА ХХК
ОГНОО	2022 оны 09 дугаар сарын 19-22-ны өдөр

Улаанбаатар хот
2022 он

Энэхүү аудитын тайлан нь аудитлүүлэгч МЕРА ХХК-ийн өмч бөгөөд МЕРА ХХК-ийн албан ёсны зөвшөөрөлгүйгээр ашиглахыг хориглоно.
Баталгаажуулалтын байгууллага болох Эс Эф Си Эс ХХК нь аудитын явцад төмөрцсөн аудитын баримт, нэвдэж авсан мэдээлэл болон энэхүү тайланг нууцлах, гурвалдагч этгээдэд дамжуулахгүй байх үүргийг хүлээнэ.

Эс Эф Си Эс ХХК

Тайлан № SFCS-CA-(ISO 45001)-0003/2022

ЭС ЭФ СИ ЭС ХХК

SFCS-CA-WD-07

1. АУДИТЛҮҮЛЭГЧ БАЙГУУЛЛАГЫН МЭДЭЭЛЭЛ

1.1. Нэр, үйл ажиллагаа	МЕРА ХХК
Нэр	МЕРА ХХК
Байгуулагдсан он	2001 он
Үндсэн үйл ажиллагаа	Үүл уурхайн зориулалттай тэсрэх бодис, тасалгааны хэрэгсэлийн үйлдвэрлэл, хадгалалт, худалдаа, тээвэрлэлт, өрөмдлөг тасалгааны ажил үйлчилгээ
Бусад үйл ажиллагаа	300
Нийт ажилтны тоо	Налайх салбар, үйлдвэр /Таван толгойн салбар үйлдвэр /Өмнөговь аймгийн Цогт-Цэцэг сум
Салбар нээх	
Бусад мэдээлэл	

1.2. Хаяг, холбоо

Гүйцэтгэх захирал	Т.Гантөмөр
Хаяг, байршил, салбар бүрээр	Монгол улс-210644, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо Сүхбаатарын талбай 6/1, Сити тауэр 17-р давхар Налайх дүүрэг 3-р хороо, Өмнөговь аймаг Цогт-Цэцэг сум
Утас, цахим хуудас, цахим шуудан	Утас: 75556677E-mail: mera@mera.mn; Веб: www.mera.mn

2. БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН МЭДЭЭЛЭЛ

2.1. Нэр, үйл ажиллагаа	Эс Эф Си Эс ХХК (SFCS LLC)
Нэр	Эс Эф Си Эс ХХК
Байгуулагдсан он	2014 он
Үндсэн үйл ажиллагаа	ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, OHSAS 18001, ISO 50001, ISO 22000, ISO 27001 болон бусад олон улсын стандартын баталгаажуулалт
Бусад үйл ажиллагаа	Менежментийн түр сургалт
Нийт ажилтны тоо	Олон улсын эрхтэй үндэсний 47 аудиторуудын баг

2.2. Хаяг, холбоо

Гүйцэтгэх захирал	Г.Ундаръяа, тэргүүлэх аудитор (ISO 6001), +976 94999347; undaryaa@gmail.com
Хаяг, байршил	Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-р хороо, 2-р хороолол, Энхтайвны өргөн чөлөө гудамж, 636 байр 1 тоот
Утас, цахим хуудас, цахим шуудан	70149762, 94999347; www.sfcs.mn; sfcs-certification@gmail.com

3. АУДИТЫН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

3.1. Аудитын баг	Эс Эф Си Эс ХХК (SFCS LLC)-ийн гүйцэтгэх захирлын 20... оны ... дугаар сарын ...-ны өдрийн ... тоот тушаал (хавсаргав)
Томилсон тушаал, шийдвэр	
Баталгаажуулалтын байгууллага	Г.Чинцаа, Тэргүүлэх аудитор, MNS ISO 45001:2018, MNS ISO 14001:2016
Баталгаажуулалтын байгууллага	
Төлөөллийн шийдвэр	

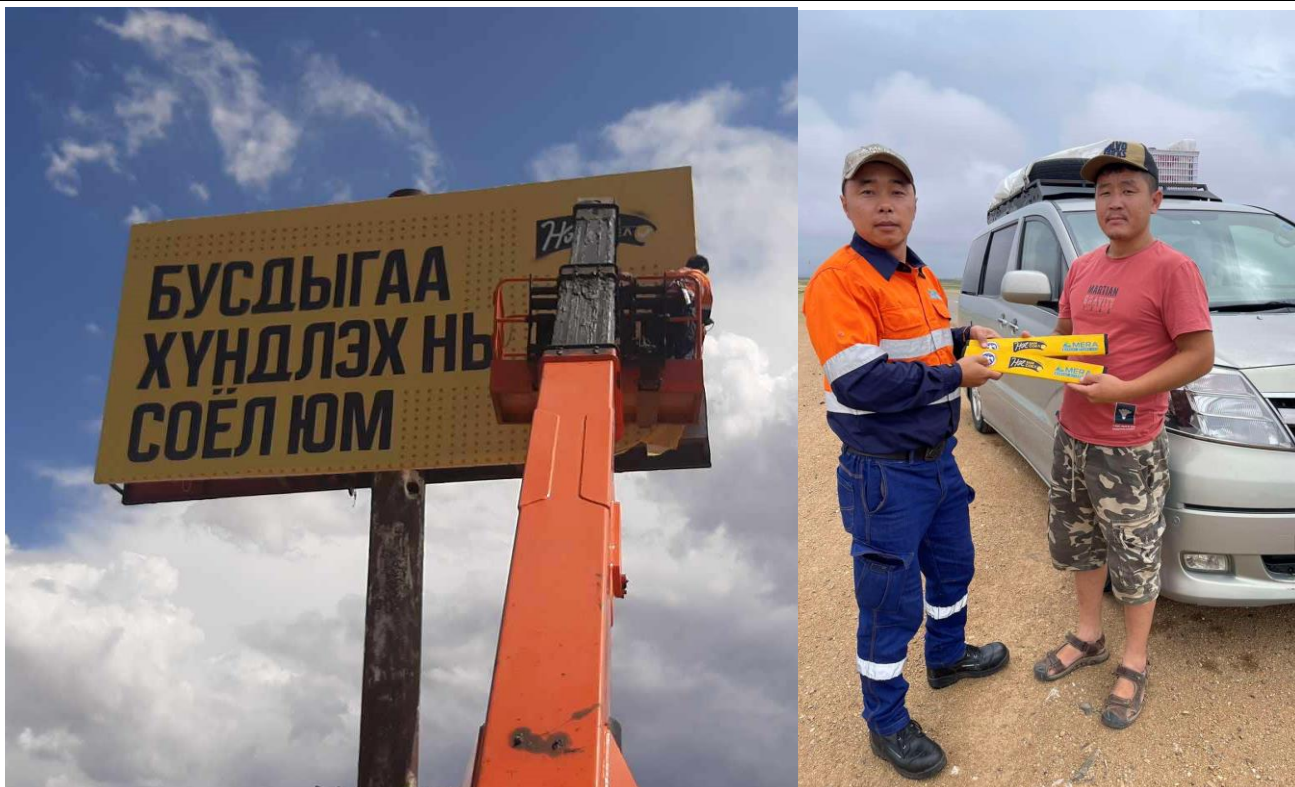
3.2. Аудитын талаарх ерөнхий мэдээлэл

Аудитын хамрах хүрээ	Тэсрэх бодис, тасалгааны хэрэгсэлийн үйлдвэрлэл, хадгалалт, худалдаа, тээвэрлэлт, өрөмдлөг тасалгааны ажил, үйлчилгээ
----------------------	---

Эс Эф Си Эс ХХК

Тайлан № SFCS-CA-(ISO 45001)-0003/2022

Зураг-43 Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг тусалж дэмжиж ажилладаг.

Зураг-44 Гал унтраах иж бүрдлийг шинэчилсэн.

Зураг-45 Нийт ажилчдыг гамшгийн сургалтанд хамруулсан.

**АРВАН ХОЁР. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ
НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	БОМТ, БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
1	БОАЖЯам	Төсөл хэрэгжүүлэгч тухайн жилийн БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайлан, дараа оны БОМТ-ний төсөлтэй хамтатган БОАЖЯ-нд хүргүүлнэ	БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайлан, гүйцэтгэл	Жил бүрийн 11 дүгээр сарын 1-ний дотор илгээх	-	-	“МЕРА” ХХК
2	Төсөл хэрэгжих сумын Засаг дарга, Багийн засаг дарга, Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, Орон нутгийн байцаагч	Хагас жилийн тайлант хүргүүлж санал авах	Төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу хэрэгжүүлсэн ажлуудын мэдээлэл	Жилд 2 удаа	-	-	
3	Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн багийн ИНХ	Танилцуулга хийх	БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар танилцуулга	Жилд 2 удаа			

4	Иргэд олон нийт дурын оролцогч, сонирхогч талууд	Санал хүсэлт хүлээн авч төсөлтэй холбогдох гомдлыг шийдвэрлэж барагдуулах	Байгаль орчны талаар гаргасан санал, гомдолтой холбогдол бүхий бүх төрлийн мэдээлэл	Төсөл хэрэгжих бүхий л хугацаанд			
5	Сумын засаг даргын тамгын газар		Байгаль хамгаалах үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх зорилгоор зохион байгуулагдах ажлуудыг мэдээлэх.	2023 онд 1 удаа			
6	Сумын засаг даргын тамгын газар	Тайлан бэлтгэн танилцуулга хийх	Цогтцэций сумын хэмжээнд зуншлага тааруу болсонтой холбогдуулан зэрлэг ан амьтан амьдрах орчин, идэш тэжээлийн нөхцөлийг сайжруулахын тулд өвс, хужир мараа, мөс тавих арга хэмжээний дагуу ажиллах	2 сарын 10 2 сарын 24 3 сарын 10	Өвс 1 удаад 5 боодол 1ш=15,000₮ 15ш=225,000₮ Хужир 1удаад 1 шуудай 1ш=32,000₮ 3ш=96,000₮ Нийт 321,000₮ + унааны зардал 79000₮	Үйлдвэрийн инженер ХАБЭАБО-ны мэргэжилтнүүд	
	Нийт				₮ 1,200,000		